

Domoljub

V Ljubljani, 28. junija 1939

Leto 52 • Štev. 26

Zapravljanje

Sola namerava napraviti z otroci izlet. Vsak izlet ima na sebi nekaj poučnega. Vidimo nove kraje, ogledamo si razne znamenite stavbe in še marsikaj takega, česar doma ne vidiš vsak dan. Pa je nadebudni učenček prošil doma, naj ga puste na izlet, a je dobil za odgovor, naj raje doma dela, dela in dela, to mu bo več koristilo nego vsi izleti, in čemu bi se v mladih letih že vadil v nepotrebnem zapravljanju! Denar je namreč v trdih pesteh...

Mlad gospodar se je priženil v hišo. Marsikaj mu pri zgradbah ni všeč, pa bi jih rad preuredil in predrugačil. A mu domači in še bližnji sosedje pojejo na ušesa: »Čemu to zapravljate! Če je bilo za nas dobro, bo tudi zate!« Pri fari popravljajo pri cerkvi nekatere deloma zastarale, deloma popravila potrebne reči. Po se med župljani oglašajo pesem o stroških in o zapravljanju in z odpustki neobdarovano vzdihovanje: »Ob vse bomo prišli, ob vse bomo prišli...« Sosej je prikupil k svojemu posestvu še nov travnik in spet mu mnogi očitajo nerazumno gospodarstvo in zapravljanje, češ ali nima že vsega dovolj! Tu in tam modernizirajo ceste in jih napravljajo primernejše za sedanji promet, drugod se lotijo strašno potrebnega vodovoda in hočejo priti do zdrave in pitne vode namesto dosedanjih mlakuž, v tretji in četrti občini napeljujejo električno luč, pri nekaterih v nekdanje čase zaljubljenih dušah pa se ponavljajo beseda o stroških in o zapravljanju in tožbe, da je bilo do zdaj vse dobro, sedanji rod pa hoče vse po novem...

Ali je vse to res zapravljanje?

Dajte besedam pravi pomen!

Zapravljati se pravi razmetavati denar, razkosavati zemljišča in od vsega tega ne imeti nikakega dobička ali koristi. Tako očitno zapravlja vsak človek, ki pri ljubelem belem dnevu poseđa po gostilnah in popiva in se ne loti niti najmanjšega dela. Zapravlja gospodinja, ki ne zna ne kuhati, ne kruhati, pa porabi zaradi svojega neznanja polovico več moke nego je je treba. Tako zapravlja gospodar, ki od svojega grunta brez potrebe prodaja kos za kosom, samo da zadovolji svoj nenasitni želodec. Naj se pere in opravičuje, kakor se hoče: da svoje prodaje in da s svojim premoženjem sme delati, kakor se njemu samemu poljubi in da mu nihče ne sme in ne more ukazovati... z vsemi temi opravičili vara le sebe samega. Kar je razprodal brez potrebe, je odtrgal od svojega grunta, je odprodal za vse svoje naslednike: vsi ti bodo njegovo početje obsojali in grajali še akoli pozne rodove. Zapravlja de-

kle, ki ima čednih oblek na preostajanje, pa vendar s silo zahteva za vsake praznike novo obleko. Zapravljajo sinovi in hčere, ki puščajo domačo zemljo v nemar in tišče v tovarne, od grunta pa zahtevajo, da jih mora roditi. Kaj boš zahteval od zemlje, kateri pa ti ne daš ne svojega pečata, ne svoje ljubezni!

Zapravlja mladina, ki svoj krvavo zasluženi denar zapija vsako nedeljo po gostilnah, po beznicah in po plesiščih in ne misli na čase, ki so pred nami, gleda le na kozarček, kako teče, ne misli pa nič na to, kako bi se mladi ljudje postavili na lastne noge. Vedno imajo pred očmi le misel: dom mora skrbeti zame. V dom se zajedajo, od doma hočejo vse imeti, da bi pa bili sami domu v podporo, to jim niti na misel ne pride. Ko bi taki ljudje kdaj vsaj za trenutek pomislili, da oče in mati ne bosta večno živela in da bodo s takim lahkomišelnim ravnanjem prej

Veselica s plesom

Sredi vročega poletnega časa kakor tudi v temačnih in mračnih zimskih dneh nas skozi leto in dan pozdravljajo kričeči lepaki in brezštevila vabila k velikim veselicam — vrtnim in dvoranskim — s plesom, kajpada. Vsako tako vabilo se postavi predme z vprašanjem: Ali se res naš človek ne zna drugače razveseljevati kakor edinole s plesom? Pogled v knjigo našega častitljivega zgodovinarja Valvazorja nam pove, da je ples res že skoro naš podedovani greh. In seveda, kar je z njim v zvezi: pijača, zdražbe in pretepi, nazadnje še pota k sodniji, pričevanje tako ali tako, da nasprotnika »ven vlečem« ali ga »notri potlačim«. Koliko pa stane danes nekaterega človeka, če dvigne pred sodiščem tri prste in po krivem priseže!

Kdo se zavega, kako globoko je padla moralna moč pri nekaterih plasteh našega nekdanj tako globoko vernega ljudstva!

Nekam najbolj žalosten je pa pogled na to, kdo se zbira na takih veselicah s plesom. Odrasle gledamo in tudi celo vrsto nadebudne šolske mladine. Seveda! Ata in mama hočeta kot delovna in podporna člana te ali one sorte društva biti zraven na veselici — saj sta po svojih močeh prispevala z darovi v blagu in v denarju, da bo šla veselica srečno naprej — in hočeta biti deležna nje-nega blagoslova. Toda otroci! Kam z otroci? Doma puščati jih ne kaže. Pa jih vzameta s seboj, saj ne bodo dolgo tam, z nočjo bodo že vsi lepo doma in sakaaj bi otrokom tudi ne privoščili nekaj veselja!

In gredo. Otroci pa za njimi. Ali čim

ali slej svoji domači občini v breme in v sramoto. Potem se pa ponavlja tista grda pesem: »Podpora, podpora, podpora... Občina mora podpirati!« Kako je že učil naš stari Vodnik: »Jablane, hruške in druge cepe, ceplj v mladosti za stare zobec. V mladih letih misli na starost, da ne boš nikomur v breme in v nadlogo...«

Kadar boš pa skrbel, da s pomočjo denarja dvigneš svoje znanje, kadar si izboljšaš svojo zemljo in daš svojemu domu višjo vrednost, takrat pa denar, ki ga založiš v te namene, ne bo proč vržen in zavržen in zapravljen. Zelim, da bi vsi naši dobri ljudje prišli do resničnega spoznanja, kaj je na svetu zapravljanje in kaj ni...

Kadar postavljaš svoji občini nove in potrebne šole, kadar daješ za dobre namene, kadar skrbiš za lepo opravo svoje domače cerkve, kadar podpiraš splošne in domače cerkvene ali narodne ustanove, takrat se pa tvojemu delovanju ne zme reči zapravljanje!

Da, da, dajmo besedam pravi pomen!

bolj se bliža večer, čim bolj bije noč na vrata, tem lepše se razvija veselica, tem težje je zapustiti kraj veselja in radosti, tem bolj se delajo prireditelji užaljeni, če se bo veselični prostor prehitro izpraznil. In da bi ne bilo zamere, bodo ostali še do devetih in še in še...

Naslednjega dne je pa šola. Otroci vsajajo s težkimi glavami in s krvavimi očmi, brez nalog in brez potrebnega znanja. Gorje potem učitelju, če ni zadosti narodno ali pa socialno čuteč, da potem vse zaspane in prazne noglave otroke še kaznuje in zapira! Otroke, ki se na vse mile viže naslanjajo in svoje trudne glave podpirajo.

Pokojnega dr. J. Ev. Kreka sem nekdanj slišal izpregovoriti besedo: »Iz naših gostilnih prihaja rod, v čegar bodočnost moramo s strahom zreti!« Kaj pa šele iz takihle vesellic, ki se končavajo tja na polnoč ali pa šele proti ranemu jutru. Iz vrtnih ali dvoranskih vesellic s plesom!

Seveda se bo precej kdo oglašil, da brez takih vesellic ne pride društvo do potrebnega denarja, da si nabavi za brizgalno potrebnišcevi, da si napravi potrebne kroje, da si izboljša knjižnico: vzrokov za prirejanje vesellic je vedno dovolj na razpolago. Vse za narodov blagor! Saj je društvo plačalo zahtevano takso! Kaj pa hočeš še več...

Naj bo, kakor hoče: če naša te ali one sorte društva res ne morejo živeti brez vesellic s plesom, če je to res edini vir njihovih dohodkov, eno pa le smemo in moramo zahtevati. Očete in matere, proč s šolsko mladino!

Mladinski tabor v Mariboru

Spored tabornih prireditiv

29. junija (praznik sv. Petra in Pavla).

- 7:00: Sv. maša za tekmovalce in sodnike v cerkvi sv. Alojzija.
9—12: Tekme.
16—20: Tekme.
20:30: »Miklova Zala«, slavnostna predelava Ljudskega odra v Narodnem gledališču.

30. junija (petek).

- 8—12: Tekme.
10: Stanovsko zborovanje za dijake in izobražence v Karlinovi dvorani.
15: Stanovsko zborovanje za učitelje in vzgojitelje v Karlinovi dvorani.
15—20: Tekme.
1. julija (sobota).
7—12: Tekme.
10: Stanovsko zborovanje za kmetijski stan v Karlinovi dvorani.
10: Stanovsko zborovanje za obrtniški stan v dvorani Ljudske univerze.

Navodila udeležencem

Telovadnici in telovadkinje! Vsi, ki bodo nastopili pri javnem telovadnem nastopu, morajo priti v Maribor brezpogojno v soboto do 12 popoldne, ker je popoldne ob pol 3 glavna skušnja, katere se morajo vsi nastopajoči brezpogojno udeležiti. V soboto popoldne boeta vozila v Maribor dva posebna vlaka. Prvi vlak bo vozil na progi Zidani most—Maribor, drugi pa na progi Ljubljana—Maribor. Telovadeče članstvo naj se posluži predvsem teh dveh posebnih vlakov. Tudi ostali udeleženci se smejo teh vlakov poslužiti.

Slavnostni spreved. Ena najlepših točk celotnega sporeda Mladinskega tabora, bo brez dvoma slavnostni spreved v nedeljo, 2. jul. popoldne. Mimohod ne bo na Glavnem trgu, kakor je označeno v taborni knjižici, marveč na Trgu svobode. Spreved bo šel po naslednjih ulicah: Aleksandrova cesta, Trg svobode, Grajski trg, Slovenska ulica, Gosposka ulica, Glavni trg, državni most, Kralja Petra trg, Dvorakova ulica, Frankopanska cesta, Ob železnici, Tržaška cesta, stadion SK Železničar. — Zbiranje udeležencev za spreved se prične zjutraj ob ½ 8. na spodaj označenih zbirališčih, ki bodo opremljena s posebnimi napisnimi tablami. Pokoravajte se odredbam rediteljev, da ne bo nastala nepotrebna in skrajno mučna zamuda!

Zbirališča za spreved: Člani v krojih: Maistrova ulica, glava Zrinjskega trga. — Članice v krojih: Aškerčeva ulica, glava Kersnikova ulica. — Mladci v telovadni obleki: Razlagova ulica, glava Zrinjskega trga. — Mladdenke v krojih: Razlagova ulica (za mladci). — Članstvo v civilu: Tomšičev drev-

čino od takih prireditiv! Z otroci nikdar na prireditve dvomljive vrednosti. Pametnega človeka mora vselej zaboleti pri duši, kadar in kjerkoli bere vabila in reklame na velike veselice s plesom.

Skoro isto besedo bi človek zapisal o vedno bolj naraščajočih tombolah. Kakor so naši birmanski botri razvabili svoje in tuje birmance z urami in drugimi razkošnimi darovi, tako so razna podjetna društva razpasla udeležence tombol s pari konj, z avti in drugimi vabljivimi in mamljivimi dobitki. Po tri po štiri ure in še več se na kolesih in na drugih prevoznih sredstvih pripeljejo dobitkov željni igralci, ki bi radi čez noč obogatili in se potem razočarani vračajo na svoje domove. Prav kakor njega dni tam v starem Rimu: »Kruha in zabave!« Lahkotnega življenja na račun drugih. Vse se trudi in tekmuje, kako bi iz bednega prebivalstva izpuli zadnje in težko prigarane pare.

Ali se bo naš svet kdaj izpametoval in spoznal, da je naša glavna tombola v delu in v požrtvovalnosti...

- 10: Zborovanje za dekleta v dvorani zavoda ž. sester.
15: Stanovsko zborovanje za delavski stan v dvorani Ljudske univerze.
15: Glavna skušnja za javni telovadni nastop.
20:30: Telovadna akademija v Narodnem gledališču.
20:30: Večerna pobožnost na Slomškovem grobu.

2. julija (nedelja).

- 5: Budnice po mariborskih ulicah.
8:30: Po vseh cerkvah prilika za sv. mašo in sv. obhajilo.
7:30: Zbiranje za spreved.
8:30: Spreved po glavnih mariborskih ulicah z mimohodom na Trgu Svobode.
10: Sv. maša z ljudskim petjem in cerkveni govor; nato kratko zborovanje.
15: Javni telovadni nastop na igrišču Športnega kluba Železničar na Tržaški cesti.

red (po redu: žlani, mladci, članice, mladdenke), glava Kersnikova ulica. — Narodne noše: Cafova ulica, glava Zrinjskega trga. — Praproci: v parku na Zrinjskega trga. — Godbe: v parku na Zrinjskega trga. — Vzorna vrsta ZFO: Zrinjskega trga (za predsedstvom). — Časna četa: Zrinjskega trga, med Kolodvorsko in Cafovo ulico. — Konjenica: Zrinjskega trga, med Kopitarjevo in Kolodvorsko ulico.

Udeležencem stanovskih zborovanj! Ker se začeta kmečko in obrtniško zborovanje že v soboto popoldne, vabimo udeležence, da pridejo v Maribor že v soboto zjutraj, da bi se tako mogli udeležiti teh zborovanj. Tudi ti si naj oskrbijo taborno knjižico in znak, kar jim daje pravico do polovične vzojine. To je potrebno, ker se ne morejo poslužiti nedeljske povratne karte, ki velja le od sobote popoldne.

Navodila glede žigosanja tabornih knjižic, železniških obrazcev in predprodaj voznih kart. Da ne bo pri povratku iz Maribora prevelikega navala pri železniških blagajnah v Mariboru zaradi žigosanja obrazcev K 13 in K 14, bodo železniški

organi žigosali te obrazce že na prireditvenem prostoru in v vseh informacijskih pisarnah Prireditvenega odbora istočasno z organi Prireditvenega odbora. Zato si dajte udeležbo na prireditveni pravotčasno potrditi na obrazcu K 13 in K 14. — Železniške vozovnice (karte) in obrazce K 13 in K 14 boste lahko kupovali na postajah že v predprodaji zadnje dni pred prireditvijo. Svetujemo zato vsem, da si jih oskrbijo že v predprodaji, da ne bo pred odhodi vlakov prevelikega navala pri blagajnah in nepotrebnih zamud vlakov.

Prehrana. Pripravljali odbor je hrano naročil te za one, ki so s prijavo poslali tudi denar. Nakaznice za hrano bodo vsak čas na razpolago v glavni taborni pisarni. Odbor se je z Združenjem gostilničarjev dogovoril za enotne cene, ki bodo razvidne s cenikov, ki bodo nabiti v vsakem gostinskem obratu. V gostinskih obratih se ne držite dolgo, da bo mogoče postreči tudi drugim. Poslužujte se tudi gostim, ki niso v bližini prireditvenega prostora. Bodite previdni pri uživanju alkoholnih pijač.

Zdravniška služba. Ambulance, ki bodo nudile zdravniško pomoč, bodo na glavnem kolodvoru, na Glavnem trgu v bogoslovju in na Frankopanovi cesti št. 20. Na stadionu bodo ambulance levo od glavnega vhoda, na desni strani tribune, pod tribuno in na levi strani tribune. Vse ambulance bodo označene z belo zastavo z rdečim križem. Vsak, ki bi potreboval zdravniško pomoč, naj se javi v najbližji ambulanci. V nujnih slučajih kličite reševalno postajo po tel. št. 22-24 ali 23-36. Pitna voda bo na razpolago v mestu in na stadionu, kjer bodo na raznih krajih nameštene vodovodne pipe. Vodo bodo raznašale tudi raznašalke. Pri vodovodnih pipah naj ne bo nepotrebne postajanja. Pri odhodih z vlaki je previdnost prav posebej na mestu. Pazite, da ne pride do gneče. Pokoravajte se vsem navodilom, da ne bo nevarnosti za nesreče! Na stadionu bodo urejena zasilna stranišča. Tod naj vlada popoln red in snaga.

Stanovska zborovanja. Najvažnejša stanovska zborovanja v Mariboru bodo zborovanja naših delovnih stanov: kmetov, delavcev in obrtnikov. Vršijo se v soboto, 1. julija, na prednan velikega tabora. Kmečko zborovanje bo popoldne ob 10. v Karlinovi dvorani, obrtniško tudi ob 10. v dvorani Ljudske univerze (pri stolnici), delavsko zborovanje pa bo popoldne ob 3. v dvorani Ljudske univerze.

Še: Kupovanje vrednostnih papirjev

Stvar je priprosta.

Mnogi se tudi bojijo nakupa papirjev, češ da to stvar premalo razumejo. Tu je nekoliko preveč strahu ali premalo zaupanja vase. Vsak dan prinašajo listi v gospodarskem delu navedene vse papirje po obrestni meri, po njihovem pravem imenu in pa po tečaju (ceni), po katerem se trgujejo. Treba je le v gospodarskem delu »Slovenca« pregledati pod »Borzo« odstavek »Vrednostni papirji«, pa ima vsakdo kratek pregled. Sedaj, ko je z zakonom obrestna mera za hranilne vloge pri denarnih zavodih dovoljena le največ 4%, pri vezanih vlogah največ 5%, bodo mogoče mnogi varčevalci skušali doseči višji dohodek svojih prihrankov na ta način, da kupujejo vrednostne papirje. Navajali smo že obveznice 7% investicijskega posojila iz l. 1921, ki nosi 7%. Zelo razširjene med ljudstvom so 2½%-ne obveznice vojne škode (ratne štete). Pri teh je sicer obrestna mera malo nižja, zato pa se vsako leto štirikrat žrebajo dobitki. Pri današnjem tečaju teh obveznic, ki znaša približno 468 din za obveznico, ki glasi na 1000 din, so obresti res samo 5,4%; zato pa se lahko zgodi, da dobi izžrebana številka večji dobiček. Pametno bi bilo zaradi tega, da gredo posojilnice ljudem na roko in jim dajejo ne le vsa potrebna pojasnila o papirjih, ampak papirje tudi nabavijo za vsakega, ki bi jih želel kupiti.

Škoda iz slabe uprave.

Nič manj važno kot kupovanje papirjev pa je tudi uprava papirjev. Tudi iz tega lahko nastaja škoda onemu, ki se ne spozna, oziroma ki ne pazi. Vrednostni papirji nosijo stalno obresti. Obresti se pa izplačujejo proti kuponu. Vsako leto enkrat oziroma sedaj celo dvakrat je treba odrezati kupon in ga predložiti ali pri davčni upravi ali tudi pri Poštni hranilnici za vnovčenje. Tu se je dogajalo ljudem največ škode v tem, da kuponov pri obveznicah niso strigili in ne predlagali za vnovčenje. Tako so jim kuponi zastarevali. Rok zastaranja je pri obveznicah vojne škode samo eno leto, pri večini papirjev samo tri leta. Treba je torej paziti, da kupon ne zastara. Kakor kupovanje, tako bi tudi upravo papirjev lahko vršile posojilnice. Pri tem se posojilnicam nudi še možnost, da razvijejo svoje poslovanje. Če je kdo prihranke vložil v nakup vrednostnih papirjev, pa naenkrat nujno potrebuje denar, lahko zaprosi pri posojilnici posojilo proti zastavi vrednostnih papirjev. S tem je ustrezno ne le posojilniku vrednostnih papirjev, ampak tudi posojilnici, ker so taka posojila najenostavnejša in tudi najbolj varna.

Srečke razredne loterije.

V zvezi z vrednostnimi papirji moramo tudi omenjati loterijo. Veliko so se vpeljale

Najpomembnejši dogodek preteklega tedna

Okrog Turčije so se pretekli teden razvijali važni dogodki, ki jih je treba zapisati v dobro angleški politiki. Na tej fronti sta Anglija in Francija odnesli velike, lahko rečemo popolne uspehe, kajti imeti Turčijo na svoji strani, pomeni danes brezpogojno nadoblast in ob Dardanelah. Pretekli teden je Turčija še bolj izgradila in razširila svoje sodelovanje. Egiptski zunanji minister je namreč uradno obiskal Turčijo in je bila pri tej priložnosti podpisana tajna pogodba, s katero sta Egipt in Turčija uredili svoje sodelovanje v primeru vojne, in sicer tako, da bosta obe, vsaka od svoje strani nadzirali obsežno vmesno arabsko ozemlje in strogo pazili na nedotakljivost Sueškega prekopa. Pri tej priložnosti sta Turčija in Egipt tudi sklenili, da bosta svoje zavezniško omrežje raztegnili tudi na balkanske države, in je egiptski zunanji minister Jahia paša odpotoval na Balkan, kjer bo stopil v stik z Romunijo, Jugoslavijo in Grčijo. Turčiji gre za to, da uredi obrambo vsega področja od Črnega morja pa do egiptске obale, pri čemer bi Turčiji in njenim zaveznikom pripadala naloga suhozemske obrambe, angleškemu brodogradnji pa obramba na morju. Oni petek je bila v Parizu podpisana še zavezniška pogodba med Turčijo in Francijo, ki graditev obkoljevalne fronte zaključuje. Francija je Turčiji odstopila ozemlje pri Aleksandriji, zato pa je dobila obljubo turške pomoči v primeru vojne. Okrog Turčije se torej razprostira zavezniško ozemlje, ki družijo Anglijo, Francijo in Turčijo, nadalje Egipt, Romunijo in Grčijo, še nadalje Rusijo kot zaveznico Turčije, ter Irak, Perzijo in Afganistan, kot zaveznice sadabadskega sporazuma s Turčijo. Angleška politika je tukaj dosegla popoln uspeh.

med ljudstvom srečke državne razredne loterije. Mnogi nočejo varčevati, temveč raje kupujejo srečke, da bi vlovili srečo in zadeli visok dobiček. Ali je to ista stvar, kakor če bi kupovali državne vrednostne papirje? Gotovo ne. Kdor kupuje državne vrednostne papirje, ta varčuje in to mu ostane. Kdor pa kupuje srečke, ta zapravlja. Kakor je beseda težka, ali je resnična. Tudi, če zadene enkrat ali drugičkrat dobiček, tak dobiček nima teka. Ali denar iz dobitka zapravi, ali pa še v večji meri kupuje srečke in ga na ta način vrne loteriji, od katere ga je prejel.

Domache loterije in tombole.

Če smo omenjali srečke državne razredne loterije, moramo še omenjati srečke loterij in tombolske listke naših kulturnih, socialnih in občekoristnih organizacij. Kdor kupuje take srečke, dobro ve, da podpira bodisi domače gasilsko društvo, bodisi domače prosvetno društvo ali kako drugo domačo organizacijo. Zato seveda kupovanja teh srečk in tombolskih listkov ne moremo odsvetovati. Kdor kupi srečko ali tombolski listek gasilskega društva, prosvetnega društva, fantovskega odseka ali dekliskega krožka, ta ve, da je najbistvenejše pri tem podpora za dotično društvo in šele v drugo vrsto loterija.

Basaj.

Le krovce zna pokriti streho

kakor more perilo čisto oprati le dobro milo. Terpeninovo milo Zlatorog da gosto belo peno, ki z lahkoto odstrani vsako umazanijo. Le malo truda - in perilo je snežno belo, prijetno poduhteva in ostane dolgo trdno.

KAJ JE NOVEGA

OSEBNE VESTI

o Za novega rektorja slovenskega vseučilišča je izvoljen profesor bogoslovja dr. Matija Slavič. Čestitamo!

o Biserno poroko (60 letnico) sta obhajala Pikčeva mati in oče iz Sodražice. Najmlajši sin Alojzij Košmerlj je župnik pri Sv. Petru v Ljubljani. Bog blagoslavljalj oba jubilarita še mnogo let!

DOMAČE NOVICE

d Pokrovitelj Mladinskega tabora v Mariboru je kralj Peter II. Tabora se bo udeležilo poleg zastopnikov narodne skupščine in senata več članov kraljevske vlade.

d 60 letnico svojega rojstva bo 16. julija praznoval voditelj hrvaškega naroda dr. Maček Vladko. V Zagrebu se je sestavil poseben meddržavni odbor, ki bo pripravil veličastno proslavo v Zagrebu. Na predvečer bodo priredili ognjemet, naslednjega dne pa velik mimohod mimo palače »Gospodarske Sloge«, na katere balkon bo stal dr. Maček. Popol-

Zahvala.

Ker mi je požar uničil hišo, mi je uprava »Domoljuba« izplačala požarno podporo v znesku

1000,- din (tisoč)

za kar se ji tem potom iskreno zahvaljujem in Domoljuba vsakomur toпло priporočam.

Vel. gorelce - Sv. Lenart, 18. junija.

Pavlin Anton

dne pa bo ljudska veselica na prostoru športnega kluba »Concordiac«. K sodelovanju so bili povabljeni vsi kulturni delavci ter vsa društva.

Na borzi dela v Murški Soboti pa se vsak dan oglašajo novi prosilci, ki bi radi šli na sezonsko delo. Ker pa je vnaprej določeno

število sezonskih delavcev že izčrpano, prosilci ne bodo uslišani.

d Kmetška zveza je preselila svojo glavno pisarno v Ljubljani na Tyrševo (Dunajsko), cesto 38, pritličje zgradbe Zadrzne zveze — blizu kolodvora.

d Dvajsetletnico obstoja je praznoval ta dni Zavod za slepe v Kočevju. Prišel je v Kočevje tudi ban dr. Natlačen, ki je najprej odprl protijetični oddelek, si ogledal risbe in ročna dela na kočevski gimnaziji in končno tudi Zavod za slepe. Otroci so pokazali, kaj znajo v lepi akademiji. Voditeljica zavoda Dobovškova in ustanoviteljica Vrhunčeva sta bili pri tej priliki odlikovani z redom sv. Save četrttega razreda. Banovina zavod dobro podpira, saj je dala v proračun 308.000 din, 200 tisoč za novo šolo za slepe otroke.

d Pot do blagostanja, sreče in neodvisnosti vam pokaže Hranilna posojilnica »Moj dom«, Ljubljana, Dvorakova 8. — Prospekti brezplačno.

d Tako je prav. Vdove, ki je zakrivila smrt svojega moža, niso pustili k pogrebu bolgarski naseljenci v Subotici. Ivan Svrakov je zaradi grdega življenja svoje žene obupal

Pažnja Vas varuje razočaranja

Zato že pri nakupu Aspirin tablet pazite na »Bayer«-jev križ, kajti brez tega znaka ni Aspirina.

ASPIRIN

TABLETE

Oglet. reg. pod št. brojem 32608 od št. št. 1928.

in se obesi. K pogrebu se je zbrala vsa bolgarska nasebena, le *vlade* ni bilo nikjer. Bogata je bila na pogrebnem, pa ji Bolgari niso pustili. Pa na samo to. Takoj po pokopu so odšli na sodišče in zahtevali, da se vlada razsodi in zavrže, ker zaradi svojega razvratnega življenja ne zasluži zapuščine, ki je vredna skoraj šest milijonov dinarjev. Poveli so zahtevali, naj obliči izeno bolgarskega dijaka, ki je zaradi Sovjetske družinske sreče.

Dr. Ivan Hubad

inženir v Skopju Laki
se uradno od 30. junija do 13. julija

d Izvrec hrvatskega katoliškega socialnega gibanja profesor dr. Juraj Šestinec je umrl te dni v bolnišnici usmiljenih sester v Zagrebu.

d Začimiv cerkveni letopis. V vsej Jugoslaviji je po uradni cerkveni statistiki od 1. septembra 1967: katoličanov 5.854.313, dedim je po državni statistiki od 1961 pravoslavni bilo 4.785.436, protestantov 231.166, starokatoličkov 7273, Židov 88.495, muslimanov pa 1 milijon 561.184 ter 19.725 ljudi raznih veroizpovedi.

d Lep uspeh poslanca Miloša Starca. Na posredovanje narodnega poslanca Miloša Starca je na predlog gradbenega ministra ministrski svet odobril 900.000 din za ureditev Save od Tama do Sv. Jakoba.

d Ni reda in ga ni! Pomanjkanje modre galice je povzročilo povikanje cen galici na skoro tri dinarje pri kilogramu. Vinogradniki se zaradi tega zelo zaburajo. Upotevilo se je, da se pomanjkanje izrabili lasti trgovci ter neoparčičeno povikali svoj zaslužek. V Šibeniku je moralo posredovati pri trgovini celo okrajno glavarstvo. Če bo ostale pri cenah, ki so jih nastavili trgovci, se utegne zgoditi, da vinogradniki zaradi pomanjkanja denarja ne bodo mogli škropiti tri, kakor se bodo boleznj strahovito razmnožile.

d Pri zaprtju ali pri motnjah v pehavi vzemite shtraj na tašče kazarec narasne »Vran-Josek« voda.

d Nad 10.000 ljudi se je udeležilo mladinskega tabora prekmurske mladine v Mur-

ski Soboti dne 25. junija. Pripeljal se je, navdrušeno podpravljen, tudi gradbeni minister dr. Krek, ki je govoril mladini pomemben govor, podtarijal, da boče ta mladina staj in v bodoče po naukih krščanske vere živeti, trpeti in se žrtvovati. Na sklovanju so govorili tudi drugi govorniki.

d Nad 40.000 ljudi je že občakalo Prekmurski teden. Prireditelj je podaljšana do 30. junija.

d Nov stroj za taščenje lana. Velike zanimanje vzbuja v Višnji gori in okolici dejstvo, da se je posredilo gostilničarja in posestnika Jožefa Novljanu s Peščenika pri Višnji gori napraviti stroj za taščenje lana. Stroj je zelo preprost. Sestoji iz lesenega ploča. Sredi ploča je pokončna deska z dvema kramama, v katerih sta vdelana dva tolkaca. Tolkaca udarjata na ploči, da je pa udarec ojačen, sta vezana po vrhovih s ploščom. Na drugi strani pokončne deske je kolo, ki ima na vsaki strani tri žabjce, ki se med vrtenjem dotikajo koncev tolkacov in jih drigajo in spuščajo. Na eni strani kolosa je pritrjen višelj, na drugi pa zamašojak, da prestra trenenje, ki nastaja ob udarcih, in da odbeži hitrost. Če bi hotel kdo stroj na motorni pogon, se spodaj čoda os, na katero se pritrdi kolo, ki se vrti z le omenjenim kolosom. Kakor kaže, je stroj tako enostaven, da ne bi stal veliko. Zato bi bilo prav, da bi se zanj zavzelo kakš domade podjetje in ga sprevilo med ljudi. Pradelovanje lana posebno na Dolenskem, kjer ga pospešje in kupuje tovarna motra in platna na Gosposvrtju, vsako leto narasča. Brez ovsnov bi ga ljudje že bolj sejali, je bi ne bilo z njim veliko dela. Z omenjenim strojem bi jim bilo delo precej olajšano. Zato pozdravljamo novi izum in želimo, da bi se kmalu razširil in prav uspešno služil svojemu namenu!

d Prireditelj v korist poplavljenem — v Zagrebu. Rame zagrebske ustanove so eni večer imale skupno prireditelj v korist poplavljenem. Pokrovitelj je bil g. dr. Vlado Maček. K predstavi se je zbrala vsa odlična zagrebska družba, številni poslanci HSS, zastopniki konzularnega zbora, pomožni škof dr. Sali-Sasewis ter drugi. Ko je pokrovitelj dr. Maček prispej v gledališče, so ga navzoči vi-

O pravičnosti

Est kladiu teške so besede Gospodovi, ki jih silimo v danšnjem svetu govoriti. Ako naša pravičnost ne bo obilnejša ko pšmarjet in ferizejer, ne pojdate v nebesko kraljestvo. Bogja Učenik je v trdo besedo prijel vse tiste mlade, nezavodas, lahkomiselnosti krišnjane, ki bi pač hoteli nositi ime Kristusovo, ne pa tiniti po njegovem nauku.

Katoličan je le oni, ki kaže v svojem vrta nositi idejo bogupodobnosti in v njen svojem življenju živi življenje otroka božjega. Tak je bil Bog-človek, Jezus Kristus in on, ki hodimo biti njegovi učenci, na moramo na tej poti slediti.

Katoličani moramo družbo obdržati gregala. Lad sveta moramo biti. Svetni moramo sveta s svojimi tednastimi in krepostmi. Četi kristjani moramo biti; in to poudar — doma, v javnosti, v knjigi, časopisi, v obdobju, v obnašanju, v posvedenju sedelj in pravičnosti, v spoštovanju posta, v svetosti sakramente moze in pri vsopju otrok.

In čudej naj sveti naša lud, v oplet in vzpodbuda mnogim, da bosta naš narod in čimovina ostala vesela svojemu Bogu, vsi svojih očetov in sv. matere katoliški Cerki, v kateri stani je naša rešitev in tukajnja naša in rečno življenja.

harne podpravili. Prireditelj je uspela nad ve priklovanje, saj je okrog 100.000 din listop dobička, katerega bodo razdelili med teko priznate poplavljenec — na Hrvatskem se veda.

d Opeke primanjkuje. V zadnjem času v našeli opeke zelo izvažati iz Jugoslavije v Avstrijo. Nemci plačujejo opeke zelo dobro, kar pa ima za naše gospodarstvo prav neprijetne posledice. Zaradi izvoza opeke je naraslo učelo pri nas opeke primanjkovati, kar je sedaj v času stavbne dobe še zlasti neprijetno. Poleg tega se je opeka tudi manj podražila, kar ovira gradbeno delavnost.

d Trzeva z obelom blagomc je prijel pred kratkim policija v Subotici. Delavec Petrak in njegova žena sta več kot eno leto zvažljala v svoje mreže lahkoverna dekleta pod obljubo, da bodo dobila dobre službe. On se je dekle upelo, je ni moglo več na svobodo. Za male denarje sta jih Petrak prodajala naprej svojim odjemalkem, gostilničarjem in lastnikom sumljivih gostin. Kmalu po aretaciji Petrakovih je policija prijela tudi štiri gostilničarje v Osjeku, Vukovarju in Kraljevu.

VINA dolensjska, štajerska in sploh vseh vrst, kupite pri **CENTRALNI VINARNI v Ljubljani**.

d Ena vesela. Velik sod, poln najboljšega vina, so ujeli na narasli Savi kmetje in vsi Novigrad pri Đakovu. Vaščeni so bili strani od zaščitnem nasipu in s skrbjo opazovali naraslo reko. Nenadejano pa so opazili velik črn predmet, ki je plaval po sredi Save proti njim. Nekateri so odveslali s čolni v sredo reke in ugotovili, da plava velik sod, poln vina. Potegnili so ga na suho, kakor se je začelo veselje: okrog 200 ljudi je pilo, dokler se ni optlo. Vina je bilo okrog 500 litrov.

d Če se bo res uresničila napoved? Okrog 1000 vagonov sladkorja bo v kratkem avostila naša država. Se pred nekaj leti so domačo

Tudi gospodarski centralizem odklanjamo

Zagrebaški časopis »Obzorje piše: Politični centralizem so davši režimi vzdrževali samo zato, da so mogli izvajati svoj neusmišljeni finančno-gospodarski centralizem. Politična preuredba države v smislu enakopravnosti bi bila brez temu ustrezajoče preuredbe državne gospodarske politike brez vsakega smisla. Političnouporna samouprava, naj je že tako široka, bi bila brez vsake stvarne koristi, ako se tudi gospodarstvo ne bi uredilo tako, kakor ustreza ljudstvu. Če kdo sedaj — ako je to sploh mogoče — hoče točno izračunati, koliko bi naša v denarju rešitev hrvatskega vprašanja, ta bi moral ob enem pomisliti, da razno narešeno hrvatsko vprašanje stane državo že 30 let tako ogromne vsote, da pred njo izginejo vse tiste stotine milijonov, ki jih naševa Stojadinovičeva šibenička »Tribunac kot najini izdatki za rešitev hrvatskega vprašanja. Kar se pa Eže hrvatskega gospodarstva, je samo po sebi amevna, da od sporazuma pričakuje in zahteva gospodarske koristi zase, ne da bi bila

oškodovana država. Hrvatski narod mora dobiti možnost gospodarskega in finančnega napredka, ki je v tem, da bo mogel razpolagati s svojim narodnim premoženjem tako, gati s svojim premoženjem tako, kakor je to v njegovo korist. To velja tudi za Slovence. Gospodarski napredek pa je mogoč samo, če se preuredi tudi centralistični političnouporni sestav države. Eno je z drugim bistveno v zvezi. Kdor zahteva, naj ostane gospodarski centralizem, ta je najpo tudi zoper politično preureditev države. Sicer je pa vsakomur jasno, da Stojadinovičevi ljudje pravične politične preureditve države nečejo zato, ker ne bi radi žrtvovali gospodarskega centralizma, od katerega je izvestna »družbenc dobro živela.

Razume se, da se s temi izvajanjji popolnoma strinjamo in da je ravno v tem jedro vprašanja in zahteve po čim širših samoupravih pravicah in enakopravnosti v naši državi.

sladkorne tovarne proizvajale vsako leto po 5 do 6000 vagonov sladkorja več kakor pa so zahtevale domače potrebe. Viška tovarne niso mogle prodati, pa so zato zmanjšale proizvodnjo. To je vplivalo tudi na sadilce sladkorne repe, da so sadnjo omejili. Slednjič je prišlo do tega, da nam je zmanjkalo sladkorja. Če se bo uresničila napoved finančnega ministra, da bo trošarina na sladkor znižana, je treba pričakovati, da se bo potrošnja sladkorja povečala, obenem pa se bo povečala tudi tvorniška proizvodnja.

d Do 20.000 vagonov pšenice bo menda ostalo letos za izvoz iz naše države..

d Deževje je napravilo občutno škodo sadju. V zgodnji spomladi je sadje kazalo, da bo letos izredno dobra letina. Sadjarji so računali, da bo letina vrgla velikansko množino sadja, zlasti za jabolka so sprva mislili, da bomo imeli do 5000 vagonov lepih jabolk za izvoz na razpolago. Neprestano deževje je ta račun močno zmanjšalo, kajti mnogo sadja je odpadlo z dreva in je pridelek jabolk zelo skrčen. Lani smo izvozili nad 2000 vagonov jabolk v vrednosti do 50.000.000 din.

d Kupujte srečke loterije rejcev malih živali. Naprodaj so v vseh ljubljanskih trafikah. Zrebanje nepreklicno 2. julija.

VSAK SLOVENEC, VSAK KATOLIK JE NAROČNIK MOHORJEVIH KNJIG. NAROČITE JIH PRI ŽUPNIKU.

d Solata in bela kava. Z rastlino Cichorium Endivia lahko, kakor vemo, pripravimo izvrstno solato, ki ugodno pospešuje prebavo. Gospodinje bo zanimalo, da iz njene najbližje sorodnice, namreč iz rastline Cichorium Intybus, izdelujejo sloveči kavni pridatek »Pravi Franck«, ki daje kavi fin, poln okus in lepo barvo, razen tega pa prija zdravju, ker ugodno pospešuje prebavo in vobče ugodno vpliva na menjavo snovi v organizmu.

d Pri zlati žili, bolečinah v križu, zastojah krvotoka jeter in nezadostnem izločevanju iz zolca, nastalih vsled zapeke, se dosežejo vedno odlični uspehi z naravno »Franz-Josefov« grenko vodo. Bolniki radi jemljejo preizkušeno »Franz-Josefov« grenko vodo in jo dobro prenesejo tudi pri večkratni uporabi.

Ogl. reg. št. br. 207478.

d Zaradi prestopka storabe županske oblasti je bil obsojen bivši župan občine Krenca Valentin Kos na 8 mesecev strogega zapora.

d Milijon mladih potrvi so v zadnjih dveh letih spustili v bosansko reko.

d Živega jastreba se ujeli. Te dni so se mudili v Iškem Vintgarju trije ljubljanski vseučiliščniki. Besi so stali v Iški, ko je smeri proti njim priletel jastreb. Eden je imel

slučajno v roki palico, s katero je jastreba v poletu mahnil po glavi. Ptič je padel v vodo in korenjaki so bili že pri njem. Najprej se ga nekoliko »potunkalic«, potem pa so ga prijeli in mu zvezali nogo. Hudo je pihal jastreb in kljuval okrog sebe, ko je spet prišel do moči. Pri ognju so ga posušili, nato pa so ga zaprli v aktovko in odnesli v mesto. Dobro so se postavili, kajti le redko kdo se lahko pohvali, da je ujel živega jastreba.

d Cena pšenice povišana. — Minister za trgovino Jevrem Tonič je dal za časopise tole izjavo: Na podlegi uredbe o državnem posredovanju na pšeničnem trgu sem sklenil v soglasju s kmetijskim in finančnim ministrom zvišati kupno ceno od 140 na 165 din za 100 kilogramov. Za to povečanje se je kraljevska vlada odločila na moj predlog in na predlog kmetijskega ministra, da v trenutku, ko najsiromašnejši kmetje prihajajo na trg s svojo pšenico, dobi ta pridelek najugodnejšo ceno, v nasprotju s prejšnjimi leti. V preteklem letu je bila kupna cena pšenice »Tisac določena na 160 din nasproti izvoznici ceni, ki je znašala okoli 120 din. Kakor se vidi tudi kljub nižjim cenam pšenice drugod po svetu hočemo ohraniti v naši državi višino cene in jo celo zvišati. Razume se, da so ta prizadevanja zahtevala mnogo žrtev, ki jih je kralj. vlada sprejela, ko želi pomagati najširšim slojem in dvigniti njihovo kupno moč ter na ta način poživiti gospodarsko delavnost v državi. — Zanimivo bi bilo izračunati, jeli povišanje cen pšenice ogromni večini slovenskega kmetijskega naroda v korist ali škodo? Kolikor nam je znano, Slovenija iste kaj malo prodaja, ampak v glavnem — uvaž.

IZ DOMAČE POLITIKE

p Kaj pa občinske volitve? Glavno glasilo JRZ »Samoupravac« piše na uvodnem mestu o želji ljudstva, da bi bile zopet občinske volitve. List pravi, da je ta želja upravičena, treba pa je misliti prej na čim močnejšo organizacijo stranke v vseh občinah v državi. Zato je treba s pomočjo prijateljskih sestankov in shodov pripraviti tla za obnovo vseh krajevnih odborov JRZ, da bo vsak član vedel za svoje dolžnosti in za svoje mesto v politični borbi za dobro države in njenega ljudstva po občinah.

p Junaki le v zaledju. Zadnje čase so nekateri marksistični listi poročali o žrtvah jugoslovanskih marksistov, ki so v Španiji padli v bojih proti narodni Španiji. Po teh poročilih

naj bi imeli jugoslovanski marksisti kar občutne krvave izgube. Bralec bi nehote moral sklepati, s kakim velikim junaštvom in požrtvovalnostjo so se jugomarksisti borili v Španiji za komunistične ideje. V resnici pa je stvar precej drugačna. Padlih ni toliko, kakor javljajo naši marksisti, ampak mnogo manj. Kajti o enem in drugem, o katerem se je trdilo, da je mrtem, že prihajajo poročila, da je živ in zdrav. Nekateri so se tudi že vrnili in pripovedujejo o svojih tovariših, da so ostali lepo živi, čeprav so jih tu imeli za mrtve. Toda mnogi so se po končani vojni razkropili v širni svet. Nekateri so se prigrabili tudi za tujsko legijo. Številke o padlih jugoslovanskih komunistih v Španiji ne drže. Kajti premnogi med onimi, ki so se podali v špansko pustolovščino, so se odločili, da prinašajo žrtev za komunistično stvar v — zaledju, pri propagandnem delu, pri aprovizaciji, v pekarnah ali pa kot mučitelji nadožnih žrtev, kakor prosluli Lovrenčič.

p Bres žrtev ni zmage. Dne 20. junija je preteklo 11 let, ko sta bila v skupščini ubita hrvatska narodna zastopnika Pavle Radič in Gijuro Basariček, Stjepan Radič, dr. Ivan Perina in Ivan Grandija pa ranjeni. Stj. Radič je, kakor znano, na zadobljenih ranah kmalu umrl. Strelji Puniše Račića pa so pomenili začetek nove dobe v političnem življenju Hrvatov in države. Strnili so hrvatski narod v enoto in dali povod za pokret, pred čigar zaključkom stojimo danes.

p Kakor mačka okrog vrele kaše. Prav zanimivo izjavo, s katero pojasnjuje staljšee staroradikalov do reševanja hrvatskega vprašanja, med predsednikom vlade Cvetkovičem Dragišo in dr. Vladkom Mačkom, je dal dopisniku »Hrvaškega dnevnika« eden izmed voditeljev staroradikalov Stojan Špadijer. —

Dekliški konvikt za dijakinje v »Domu Marije Pomočnice« na Karlovaški cesti, št. 22, v Ljubljani. Salezijanke so odprle nov konvikt v Ljubljani za dekleta, katere obiskujejo meščanske in gimnazijske šole. V konviktu dobe gojenke vso akrob ter zdravo versko in нравno vzgojo po načelih velikega mladinaljuba sv. Janeza Boeka. Za sprejem v konvikt je treba pismeni prošnji priložiti: rojstni in krstni list, zdravniško spričevalo, zadnje šolsko spričevalo in priporočilo domačega dušnega pastirja. Celotna oskrbovalnina je sorazmerno nizka in se določa po dogovoru. Plačuje se v 10 mesečnih obrokih naprej. Božične in velikonočne počitnice se pri mesečnini ne odštejejo. Posebni stroški za šolske in druge potrebitine, za zdravnika in zdravila se računajo po dejanskih izdatkih. Ob vstopu se plača 400 dinarjev za kurjavo, razsvetljavo in obrabo inventarja.

Zahvala.

Požarno podporo sem v znesku
1000.— din (tisoč),

prejel in se Vam najlepše zahvaljujem zanj in še nadalje ostanem Vaš oboževalec »Domoljub«, katerega vsakomur toplo priporočam, Vas pozdravljam

Martin Omerzu

Vrbinska vas 18. Videm pri Krškem

Špadijer poudarja, da bodo njegovi politični prijatelji zelo veseli, če se bo dr. Mačku posrečilo rešiti to težko vprašanje po skrajšani poti, kajti staroradikali so zmerom za častno rešitev hrvatskega vprašanja. Pač pa bodo oni ostali v opoziciji vse do tlej, dokler se ne bo dal izvesti demokratski program njihove stranke. Staroradikali po Špadijerjevi izjavi ne zahtevajo spremembo vlade ali pa yodilnih osebnosti, temveč spremembo celotnega načina uprave naše vladavine, kajti ta način je bil ovira za rešitev hrvatskega vprašanja in drugih državnih vprašanj. Na vsak način pa bodo staroradikali podprli Hrvate, če se jim bo posrečilo rešiti najvažnejše vprašanje na drugačen način, kakor pa si ga staroradikalna stranka zamišlja.

d 18 ameriških Slovencev in Clevelanda je prišlo 21. junija v Ljubljano. Izseljenci so po večini doma z Iga, Preserja in logaškega okraja.

d Ker je krščanskega svetovnega nazora. Novo tovarno so odprli v neki slovenski občini. Občina se je že vnaprej dogovorila z lastnikom, da bo zaposlil predvsem domačine. Delo se je začelo, toda že prvi dan je inženir spraševal delavke, v katerih družtvih je katera vpisana. Zakaj menite, da je to spraševal? Ali je občina priporočala le občane enega društva? Ne verjamemo! Najbrž so tu drugi vzroki. Ali res za tako postopanje ni nobenega paragrafa? Ali naj delavec (ali delavka) dobi takoj ob nastopu službe zavest, da je manj vreden, da more vsak čas odleteti, in da je le po milosti v tovarni, dokler sploh je, in to vse zato, ker je poštenega, krščanskega svetovnega nazora. — Ali res ni nikogar v Sloveniji, ki bi v dneh tako zvanega »našega režima« primerom, kakor je opisani, enkrat za vselej konec napravil?

d 5.854.313 katoličanov je v Jugoslaviji, kakor navaja splošen pregled katoliške cerkve, ki je izšel te dni.

p Zelo uspele zborovanje je imela MJRZ ono nedeljo v Ljutomeru. Zborovanje je bilo v katoliškem domu. Prosvetno dvorano je kljub slabemu vremenu popolnito zastopstvo desetih krajevnih edinic. Zborovanju je prisostvoval v družbi načelnika okraj. glavarstva tudi minister Snoj, ki je podal zanimivo poročilo o splošnem političnem položaju ter žel toplo pohvalo. Zborovanje je pozdravil tudi zastopnik banovinske MJRZ Pirih Milko. Za njim je govoril še Stane Golob iz Ljubljane, ki je podal nekoliko važnih smernic za bodoče delo.

p Čiščeaje v JRZ se nadaljuje. Ne samo v Belgradu, pač pa tudi v notranosti države so imeli svoje sestanke krajevni odbori JRZ. Na njih je bilo izvoljenih tudi že več novih odborov. Oni večer je bil sklican sestanek JRZ za 25. in 25. pododbor v Belgradu. V 24. pododboru je bil dozda predsednik dr. Milan Stojadinovič. Na njegovo mesto pa je zdaj kot novi predsednik prišel sedanjí trgovinski minister Jevrem Tomič, za častnega predsednika pa je bil izvoljen soglasno predsednik vlade in notranji minister Dragiša Cvetkovič.

p Na napačni poti. Kakšno je mišljenje med gotovimi hrvatskimi delavci, kažejo volitve delavskih zaupnikov pri zagrebškem tramvaju. Zagrebški list »Naše novine« navaja te številke: L. 1937 je dobil URS (socialistična organizacija) pri teh volitvah 230 glasov, L. 1938 361 in L. 1939 426 glasov ter

Vzroki zadnjega angleško-japonskega spora

Svetovno časopisje je o sporu, ki naj pomeni uvod v odpravo angleškega vpliva na Daljnem vzhodu, pisalo ogromno, vendar pa je bilo malo povedanega o tem, kako je do neprijetnega, napetega stanja med Anglijo in Japonsko prišlo.

Dne 9. maja letos so neznanzi ubili v Tjencinu Cen-Si-Kanga, višjega nadzornika carin in ravnatelja podružnice ameriške Federal Reserve banke. Ubili so ga v kinematografu, ko je gledal film »Gunga Din«. Kang je bil znan kot odločen pristaša vlade, katero so v Pekingu potavili Japonci.

Japonci so po kratki preiskavi prijeli veliko Kitajcev, ki so bili tedaj v kinematografu. Štirje izmed njih so pri zaslišanju priznali, da so sodelovali pri umoru. Ker je do umora prišlo v angleškem predelu mesta, so jih Japonci izročili angleškim oblastem, pred katerimi so pa obtoženci preklicali vse izpovedi, češ da so jih Japonci izvabili z grožnjami in z mučenjem.

Angleži zaradi tega niso hoteli izročiti teh osumljencev in so od Japoncev zahtevali,

naj neizpodbitno in natančno dokažejo, da so res omenjeni štirje Kitajci umorili Kanga. Japoncem pa se je ta zahteva zdela pretrhana. Niso se hoteli z angleškimi oblastmi niti posvetovati, marveč so izdali zadnji poziv, v katerem napovedujejo takojšnjo blokado angleškega in francoskega mestnega predela, če jih angleške oblasti po želji Kitajcev ne izročijo. Angleži japonske zahteve niso sprejeli, zato so Japonci 14. junija ob 5 zjutraj zaprli vse dohode v angleško in francosko mestno četrt Tjencina ter začeli izvajati blokado.

Dogodek, ki bi bil sam po sebi lahko ostal brez pomena in bi ga bile rešile krajevne angleške ter japonske oblasti, se je naglo spremenil v obsežen mednarodni spor, v katerem gre za to, ali se bodo Angleži uklonili pred Japonci ter s tem pospešili odpravo mednarodnih predelov na Kitajskem, ali pa bodo Japonci prisilili k spoštovanju pravic, prisojenih evropskim velesilam po več mednarodnih pogodbah. Položaj je trajno napet.

se je zato število rdečkarjskih zaupnikov povečalo od 4 v L. 1937 na 6 v L. 1938 in na 7 v letu 1939, HRS (ki pripada HSS) pa je dobil leta 1937 321 glasov, L. 1938 173 in L. 1939 137 glasov ter je število njegovih zaupnikov padlo od 4 na 3 in letos na 2.

p Ker je nasilje popustilo. V celjski »Novi dobi« (dne 9. junija) je »dolgoletni Sokol« v zvezi z nastopom sokolstva v Celju objavil te ugotovitve: »Če primerjam število telovadskih sokolskih pripadnikov s številom v dobi pred vojno pri celjskem Sokolu, me sedanje stanje nikakor ne more zadovoljiti. V predvojni dobi, ki je nam starejšim sokolskim pripadnikom še vedno dobro v spominu, je znalo takratno društveno vodstvo poiskati in pridobiti telovadec družtvene pripadnike zlasti tam, kjer je najmočnejši dotok naraščanja: v vrstah obrtnega, delavskega in trgovskega naraščanja ter med dijaštvom. V Celju imamo napram predvojnemu stanju ogromno povečano število dijaštva (za več sto odstotkov). Isto je glede obrtnega in trgovskega naraščanja. Če so uspehi sokolskega udejstvovanja Sokolskega društva v Celju med dijaštvom ter obrtnim in trgovskim naraščanjem napram predvojni dobi v upadanju, moram glede sokolskih pripadnikov, »aktivnih sodelavcev iz delavskih vrst ugotoviti, da je tukaj padeč skoraj popoln.« Zanimive ugotovitve.

NESREČE

n Neznani roparji se umorili gostilničarja 47 letnega Antona Oevirka in njegovo 47 letno ženo Rozalijo v Medlogu pri Celju.

n Z avtom je treščil v Savo in se ubil ljubljanski športnik Boris Jenka, sin primarija v pokoju dr. Jenka.

n Smartna nesreča ključavničarskega vajence. Vajenec Alojzij Brišnik iz Smartnega se je oni dan pripeljal s kolesom od Smartna mimo postaje proti mestu ter na usodnem mestu zavil na cesto. Od druge strani od mesta proti kolodvoru pa je pripeljal avtomobil.

Na usodnem mestu, kjer preide pešpot na cesto, je moralo dečka nekaj omamiti, ali je nastopila hipna zmedenost. Ni se peljal s kolesom naravnost naprej po desni strani ceste, ampak je tik pred avtomobilom zavozil čez cesto proti levi. V tem hipu te treščil vanj avtomobil, spodnesel dečka in kolo ter ga vrgel v velikem loku ob rob ceste, kjer je obležal z razbito glavo.

n Vlak je do smrti povozil 18 letnega železniškega delavca Markoviča na progi Ljubljana-Rakek iz Pakega proti Goričici.

n Na svojem agitacijskem potovanju je umrl v Ohridu od srčne kapi zadet bivši minister in voditelj srbske kmečke stranke Joca Jovanovič. Novi predsednik stranke je dr. Gavrilovič.

n V peharskih gozdovih se je zgrbil Lani 14. maja je v Velikem Mialinju izginil sintek malega posestnika Franca Osonkarja. Otroka je iskala vsa vas, obveščeni so bili tudi oročniki ter so poizvedovali za njim, toda vse je bilo zaman. Od začetka so mislili, da so ugrabili otroka cigani ter ga vzeli s seboj, toda tudi preiskava v tej smeri je ostala brez uspeha. Sedaj pa se je nesrečna usoda otroka naenkrat pojasnila. Drvarji, ki so pregledovali gozd pod Črnim vrhom, kjer bodo začeli se-

Jugoslovanska knjigarana v Ljubljani

naznanja cenjenemu občinstvu, kakor tudi vsem obiskovalcem turističnega mesta Kranja, da odpre 3. julija 1939 podružnico v Kranju, Vidovdanska cesta 3 (Majdičeva hiša — sodnija).

V zalogi bo vedno velika izbira leposlovskih, znanstvenih, dramatičnih, kakor tudi vseh šolskih knjig ter šolske, pisarniške potrebščine in devotionalije.

Modni časopisi bodo tudi vedno na razpolago. Preskrbeli bomo po želji tudi inozemske knjige in časopise.

V istem lokalu je tudi podružnica »Slovenca«, »Slovenskega doma«, »Domoljuba« in »Bogoljuba«.

kati, so naleteli v gostem grmovju na otroško lobanjo. Ljudje so se takoj spomnili na Osonkarjevega otroka ter so o tem obvestili očeta pogrešanega sinčka. Skupaj z Osonkarjem so ljudje potem natančneje preiskali gozd. Res so našli še potem več kosti in tudi dele obleke, na podlagi katerih je nesrečni oče res prepoznal, da so to ostanki njegovega sinčka. Na ta način se je pojasnila usoda otroka, ki se je izgubil v velikih pohorskih gozdovih. Ni našel več proti domu ter je zašel čedalje globlje v goščave, dokler ni omagal. Otrok je skoraj gotovo od lakote umrl. Truplo pa so potem raztrgale lisice in divje mačke, ki se še vedno klatijo po tem pogorju. Mesto, na katerem so našli lobanjo in ostalo okostje, je oddaljeno kakih 5 km proč od hiš, pa je razumljivo, da ljudje nesrečnega otroka niso slišali, ko je gotovo klical na pomoč in ga tudi niso mogli najti, ker ga tako daleč nihče ni iskal. Kostni so pokopali na domačem pokopališču v Šentilju pod Turjakom.

n Medved je pač medved. Roko je odgriznil zvedavemu dečku medved v zagrebškem živalskem vrtu. Pod vodstvom svojega učitelja so prišli otroci iz Nove Kapele v Zagreb na izlet in odšli gledat tudi zverine. Najbolj jim je ugajal šaljivi medved. Deček, ki je bil najbolj radoveden, pa je prišel prav do kletke in pomolil svojo roko. Medved jo je zgrabil in pri zapestju odgriznil. Dečka so takoj prepekljali v bolnišnico, učitelj pa se je na policiji zagovarjal, češ da ob velikem številu otrok ni mogel nesreče kljub največji pazljivosti preprečiti.

n Tik pred birme — v smrt. Zalosten dohodek v Savinji pri Ljubnem je te dni zahteval življenje komaj 11 letnega Ročnikovega sina. Popoldne se je šel sam kopat. Pri skoku v vodo se je močno udaril in sence ter nezavesten obtežal v Savinji ter utonil. Fanta so našli mrtvega, ko so se vračali od sprejema škofa Tomažiča domov. Mlajša sestra je svojega bratca skušala rošiti iz Savinje, toda bilo je že prepozno. Ročnikov sin bi moral iti naslednji dan k birmi.

NOVI GROBOVI

n Jezus, Tvoj sem živ in mrtev. Amen! V Cerknici pri Rakeku je umrl vrl mož posestnik Janez Lovko. — V bolnišnici usmiljenih sester v Zagrebu je preminul znani fotograf Jože Tomše. — V Vojniku so djali v grob Marijo Kocmur. — V Rečici ob Savinji je zapustila solzno dolino Marija Vršnak. — V Slovenjem Gradcu je nagloma zapustil ta svet kontrolor okrajne hranilnice Ivan Vaupot. — V Verdu pri Vrhniki je odšel v blaženo večnost posestnik Jakob Žitko. — V Ljubljani so umrli: višji vet. svetnik v p. Pravdoslav Rebek, mesarica Frančiška Ocvirk roj. Zajc, tobačna upokojenka Marija Černe, Danijela Mikuš, Ljuba Cepuder, Pavla dr. Bezličeva, krojaški mojster Anton Prezelj, bivši bančni uradnik Bruno Šibenik in Karel Pirman. — Naj počivajo v miru!

Čaglič v Slavoniji. 30. maja smo imeli v naši sredi prevzvišenega gospoda nadškofa dr. Alojzija Stepinca, ki je prišel deliti zakrament sv. birme. Kljub slabemu vremenu smo mu pripravili veličasten sprejem. — Zaradi silnega deževja smo imeli veliko povišenj, ki je napravila hudo škodo. Posebno so uničeni travniki. — Domoljub je nam v tujini res najboljši prijatelj. Z veseljem ga sprejememo vsakokrat. Naj bi segli po njem vsi!

Rajši več kakor premalo!

Zaradi varčevanja sigurno niste dali napraviti prekratke oblike. Prav tako bi bilo pogrešno, če bi pri kuhanju bele kave vzeli manjšo mero »Pravega Francka«. To kvalitetni dodatek daje kavi fin okus in lepo barvo. Zato vzemite vedno dobro mero »Pravega Francka«, rajši več, kakor premalo!

Franck
KAVNI PRIDATEK

RAZGLED PO SVETU

KATOLIŠKA CERKEV

s To in ono. O priliki proglasitve sv. Frančiška Asiškega in sv. Katarine iz Siene zaščitnikoma Italije, je imel sv. oče Pij XII. govor, v katerem je poveljeval delo teh dveh svetnikov ter zatem govoril o pomenu Italije za katolicizem. Predvsem je naglasil, da sta bila sv. Frančišek Asiški in sv. Katarina iz Siene Italijana in da so je to tudi v njihovih delih kazalo. Na koncu svojega govora je dejal, da bosta njuna praznika proslavljena kot praznika vse Italije. — Pri zadnjih izkopavanjih v Herculanu pod Vezuvom so našli velik latinski križ, vtisnjen v zid ene najlepših zgradb, ki je bila tudi pred nedavnim odkopana. To odkritje je velikega pomena, ker dokazuje, da so že pred velikim izbruhom Vezuva (l. 70 po Kr.) živeli v teh krajih kristjani in da so bili ti kristjani tudi ugledni meščani iz Herculana. Arheolog prof. Chichelli je imel razgovor s časnikarji ter je v njem poudaril važnost tega odkritja. Novo odkritje je pomembno predvsem zato, ker so bili dozdej znani latinski križi samo iz drugega stoletja po Kristusu.

Slovenski dom

JE NAS CENENI POPOLDNEVNIK, KI GA SVOJIM ČITATELJEM TOPLO PRIPOROČAMO. IZHAJA VSAK DELAVNIK OB 12 IN STANE MESEČNO SAMO 12 DINARJEV. ZA ONEGA, KI SI NE MORE NAROCITI »SLOVENCA« JE »SLOVENSKI DOM« POPOLNO NADOMESTILO. PIŠITE NA DOPISNICI UPRAVI »SLOVENSKEGA DOMA« V LJUBLJANO, NAJ VAM POSLJE NEKAJ STAVILE LISTA NA OGLAD.

SLOVAŠKA

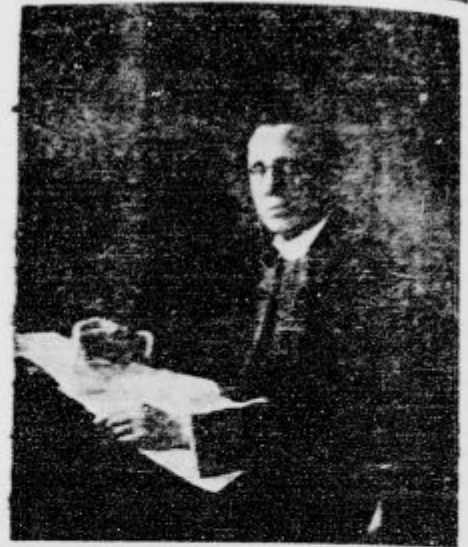
s Nova ustava. Načrt za novo ustavo obsega 13 poglavij s 87 členi. V prvem poglavju določa republikansko obliko države; drugo poglavje govori o pravicah predsednika republike. Predsednika voli parlament za 7 let. Predsednik je vrhovni poveljnik vojske. Troje poglavje govori o sestavi vlade. Predsednik in ministri imajo izvajalno oblast. Četrto poglavje se bavi z državnim svetom, ki ga sestavljajo predsedniki strank, člani vlade, predsednik parlamenta ter člani predsedništva slovaške narodne stranke. Državni svet pripravlja listo kandidatov za parlamentarne volitve ter ima pravico poslanca vzeti mandata. Peto poglavje govori o parlamentu, ki bo štel 80 poslancev. Šesto poglavje se nanaša na politične stranke, ostala poglavja pa na ustanove, pravosodje ter pravice in dolžnosti državljanov. Po zakonu o državnem tajništvu za nemško narodnostno skupino je vlada imenovala državnega tajnika za to skupino na Slovaškem na predlog voditelja slovaških Nemcev. Ta vodja lahko predlaga tudi samega sebe Slovaška država plača stroške za vzdrževanje državnega tajništva. To naj služi kot posredovalec v vseh vprašanjih, ki se tičejo nemške narodnostne skupine. Osrednja državna obdobja bodo s tem državnim tajništvom sodelovala. Uradni jezik državnega tajništva je nemščina. — Ali bi ne bilo mogoče in pravično, da tudi slovenske manjšine v tujini dobe podobne pravice?

POLJSKA

s Francoski general o poljski vojski. Francoski general Louis Faury, ki se je dalj časa mudil v Varšavi, kjer je kot gost predaval na poljski vojni akademiji, se je zdaj vrnil v Pariz. Za svojega bivanja na Poljskem se je dobro seznanil s položajem in

Festival na Planini in za velika potočenj, ki je zalila dolino okrog Planine.

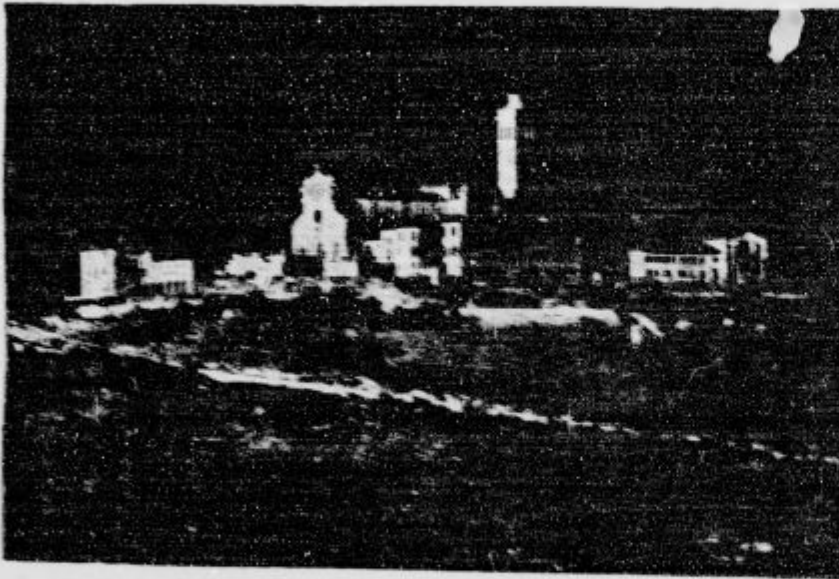
Prof. dr. M. Slevič je bil izvoljen za rektorja slovenske univerze v Ljubljani.

Z demokratskega festivala v Črnomlju. Črnomljski ples. V sredi gospa Vera Adlešičeva.

Ravnatelj Ivan Lah, znani kmetijski strokovnjak in pesnik, obhaja te dni šestdesetletnico rojstva.

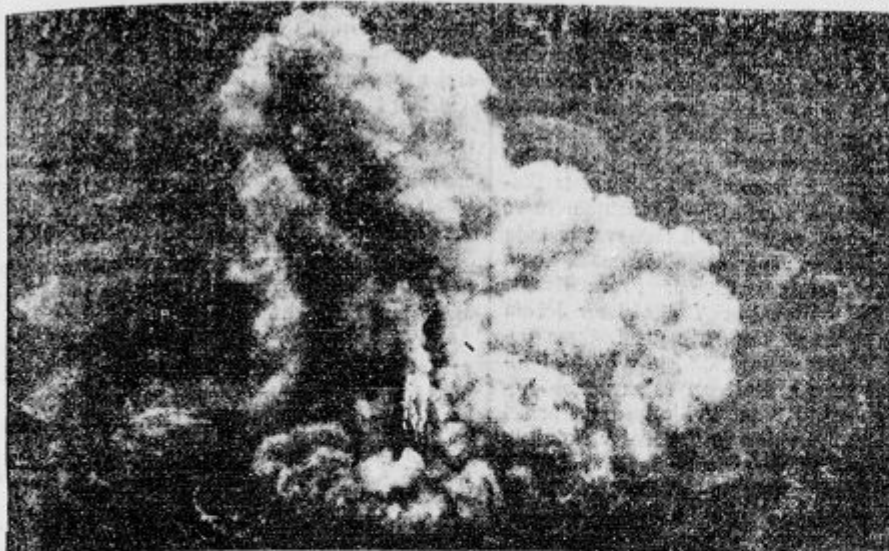
Sveta gora pri Gorici danes, ko so na novo pozidali cerkev in samostan.

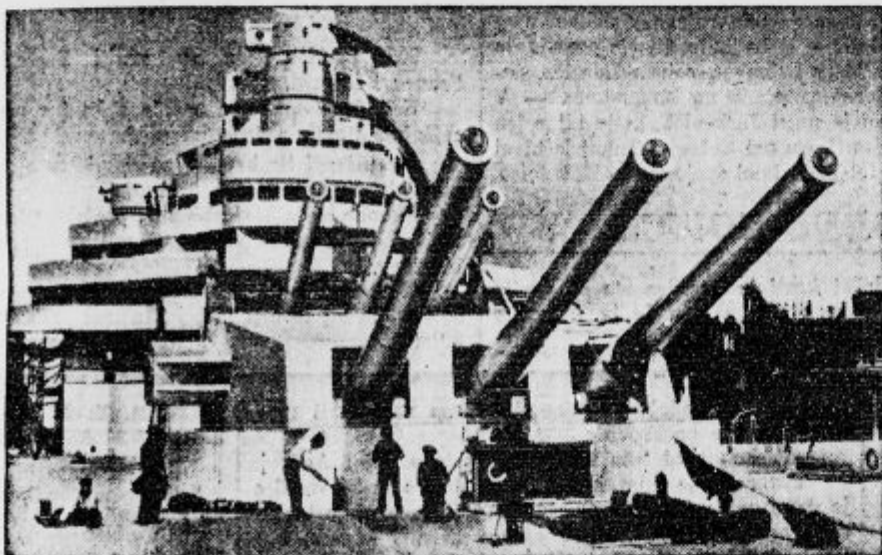
Voditelj srbske semicrazniške stranke Joca Ježevič je 20. junija nezadoma umrl v Opatcu.

Zahtevajte v vseh javnih lokalih „Domoljuba“!

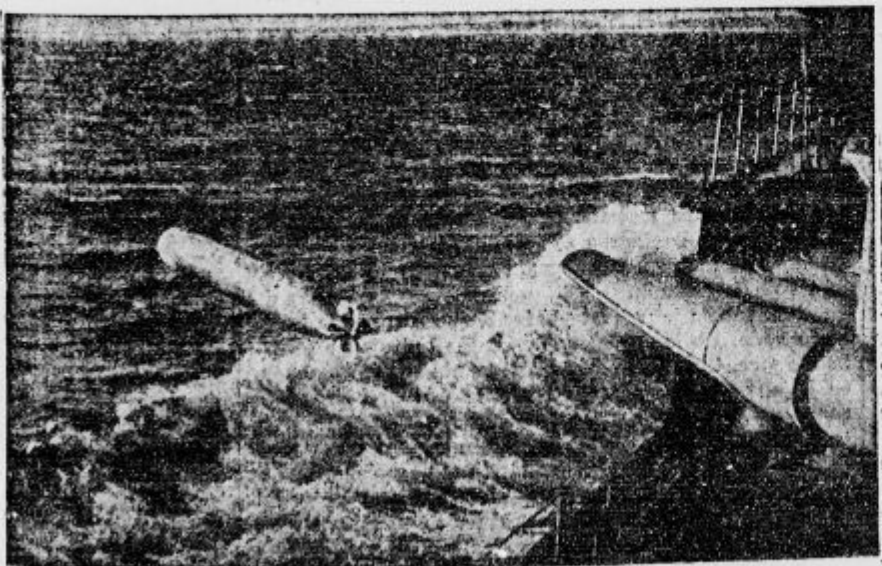

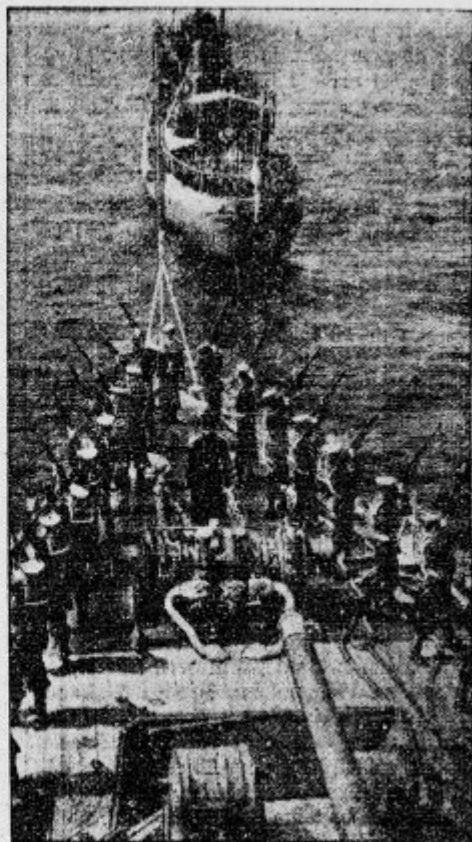
Isbruhi ognjenika Krakatava. Ta ognjenik, ki leži na nekem otoku v Nizozemski Indiji, je sašel drubati in segajo njegovi plameni 9000 m visoko. Ognjenik je znan zlasti iz leta 1883, ko je zaradi isbruha izgubilo življenje 40.000 ljudi. Pepelnati dež je takrat veter zanesel prav v Evropo, to je na tisoče kilometrov daleč.

Model italijanske vojne ladje v naravni velikosti. Razkazovali so to veliko igračo tedaj, ko so se v Španije vrnili Italijanski legionarji, s njimi pa tudi nekaj njihovih španskih tovarišev s bojišč.

Takole spuščajo torpedo v morje, ki naj potopi sovražno ladjo.

Mornarji streljajo salvo na čast tovarišem, ki so našli grob v potopljeni podmornici.

Bogoljub

najboljši in najlepše opremljeni nabožni mesečnik v naši državi. Ima vedno lepe slike v bakrotisku. Pišite, da ga Vam pošljejo na ogled. Naslov: »Bogoljub«, Ljubljana, Jugoslov. tiskarna.

Kakor nam kaže slika, ima nemško-francoska meja zobe, in sicer tako močne, da se bodo ob njih skrhal in ustavili tudi največji sovražni tanki. Le, da ne bi bilo potrebno kdaj napraviti te preiskušnje.

močjo poljske vojske in o tem piše v francoskih listih poleg drugega, da je poljska armada dosegla najvišjo stopnjo izpopolnitve. Po svoji moči prihaja poljska vojska takoj za italijansko. Njen razvoj po svetovni vojni se lahko imenuje največje vojaško čudo. Pred 20 leti so se Poljaki borili z zasilno armado danes pa razpolagajo z zadostnim številom žanstnikov, podčastnikov in vojaštva, ki so na odlični stopnji. Oprava poljske vojske je tako sodobna, kakor si more človek samo želeči. Spričo armade s takšnimi lastnostmi in spričo poljske odločnosti za obrambo, nobenemu sovražniku ne bo lahko premagati Poljske.

AMERIKA

a Drobih. V Clevelandu se je na cesti pripetila nesreča, ki je zahtevala življenje rojaka Andreja Obeda, starega 70 let. Pokojni je bil doma iz Cerknega na Primorskem. V Clevelandu so nadalje umrli: rojak Martin Hribar iz Zgornjega Tuhinja blizu Kamnika, Jožef Starič iz Jezer pri Trebnjem na Dolenjskem, Louis Kocjan iz Sežane na Krasu, posestnica Johana Svete iz Preserja, John Habjan iz vasi Vrh pri Višnji gori, Ana Perše iz Ročina na Primorskem, Matilda Walland rojena Stanfal iz Livolda pri Kočevju. V Pittsburghu je preminula Mary Flore, roj. Sopčić, iz Gradca v Beli Krajini. V Ely, Minn. je odšel v večnost Frank Seršen. V Steellton, Pa. je podlegel poškodbam, ki jih je dobil, ko je bil povožen od avtomobila John Plesec iz Zelenikov pri Melliki v Beli Krajini. — V Calumetu Mich., je na svojem domu v New Town naselbini umrl eden najstarejših tukajšnjih slovenskih pionirjev George Mišica v starosti 79 let. Pokojnik je bil doma s Talčjega vrha v Beli Krajini. V Pittsburghu, Pa., je po dolgi

in mučni bolezni preminula Barbara Starešinič, roj. Pavlakovič (p. d. Vučičeva). Doma je bila iz Preloke pri Vinici. — V Calumetu Mich. se je v rudniku dogodila velika nesreča, ki je zahtevala življenje Johna Smalca. Na rojaka se je v rovu vsula velika količina kamenja in ga pokopala pod seboj, da je bil na mestu mrtev. Pokojni je bil doma iz Starega trga v Beli Krajini. — V Richmondu so odšil v večnost v preteku 3 tednov kar trije Slovenci, in sicer: John Gornik, samski, doma iz Cerknice na Notranjskem; Franc Urbas, doma iz Dolenje vasi pri Cerknici ter Jožefa Gregorič, doma iz vasi Hrib pri Loškem potoku. — V Poterville, Calif., je v okrajni hiralnici na veke zatisnil oči rojak Jakob Kočevar v starosti 51 let. V hiralnico je prišel zaradi bolezni, ki si jo je nakopal v rudnikih v Montani. Doma je bil v Nestopli vasi, fara Semič na Belokranjskem. — V Detroitu, Mich. je umrla rojakinja Margareta Rožič. Mudila se je pri svojih otrocih v Detroitu, kjer jo je dohitela smrt. Doma je bila od Crnomlja v Beli Krajini. — V Duluthu, Minn., je zadela kap čevljarja Louisa Vesela. Rojen je bil v Loškem potoku pred 57 leti. — V Johnstownu je preminula Mrs. Mary Martinčič, roj. Pleskovič. Pokojna je bila rojena v Johnstownu pred 43 leti. — V La Salle, Ill., je preminula rojakinja Mary Brinovec, rojena Berglez, doma iz Gornjega grada na Štajerskem. — V Brooklynu je umrl Jurkovich, ki je bil rojen v Spodnjem Logu pri Kočevju. Tukaj je bival okoli 40 let in je imel svojo lastno delavnico.

DROBNE NOVICE

Angleški kralj in kraljica sta se vrnila z večtedenskega obiska Kanade in Amerike v domovino.

17 kmečkih hiš je odnesla voda v neki vasi na Južnem Češkem.

Verske oddaje v nemškem radiu so od slej prepovedane.

Do 4 milijone raznih tujecev je v Franciji. Angleško-japonski spor v Tientsinu bi lahko povzročil svetovno vojno, piše angleško časopisje.

Japonska ne bo dopustila pogodbe med Anglijo in Rusijo, pišejo italijanski listi.

Na Daljnem vzhodu je napetost nekoliko popustila, ker so Japonci blokado pred pristaniščem Svatovim ukinitili.

Nemčija lahko pospravi vse, kar Španija pridela, pišejo nemški listi ob gospodarskih pogajanjih.

Šedem novih poljskih školov bo v kratkem imenoval sv. oče.

Za 7 milijonov zlotov raznega blaga so poslale zadnji čas v Rusijo poljske tovarne.

Peklenski stroj se je razletel v neki judovski kavarni v češki Pragi; 59 ljudi je bilo ranjenih.

Na 44 milijonov ljudi je štela 31. maja Italija skupaj z afriško Libijo.

Na meji Mandžurije in zunanje Mongolije je prišlo do zračnih spopadov med Rusi in Japonci.

9000 zabejev zlata so vrnil Francoz Francovi Španiji.

Nemške čete se se začele zbirati v procejšnjem številu zadnje dni ob francoski meji.

2 milijardi lir kredita za dovršitev javnih del, bo dala Italija Albaniji.

Skupne s češkoslovaškim protektoratom šteje sedaj Nemčija skoraj 87 milijonov prebivalcev.

Mussolini je 24. junija prišel na Reko, si ogledal nekaj tovarn in po 2 urnem postanku odletel.

Besede

(Povest)

Spisal N. Velikonja, ilustriral akad. slikar L. Sušmelj

Slike iz tromesečne kronike o naših krajih.

»Vsakega bom udaril« je dejal. Jezno je gledal fer se tiskal k zidu, ki je ograjal cesto v strmini.

»Nobenega!« je zarobnel France in žila mu je izstopila na pordelem čelu. »Premalo te je!«

Zagrabil ga je čez pas ter ga zavihtel na zidano ograjo. Siegl se je komaj zavedel, ko je že strmel v prepad pod seboj.

»Ali norite?« je stisnil ves posivel v obraz.

»France!« je zaklicala Rezka. »Kaj misliš?«

»Huda šalac!« je dejal Andrej, ki se je utrgal iz svojih misli. Kar na hip, ne da bi se bil dobro videl, je Siegl že visel nad zidom. Videli so, kako gozdarju blede obraz, kako se mu roke tresejo in kako strme njegove oči v prepad. Dež je izpral drčo, v soncu se je blestela in belila, da je jemala vid. Samo dva široka grma sta bila ob njej, potem je drča drala čez skalo. Če si vrge! kamen, je na robu odskočil, potem pa zasumel na melini, kakor bi tresel grušč iz koša. Siegl je bledele ter trepetal kakor listje na mali brezi pod ograjo. Kanja je švigala nad kotlom, kot da čaka plena. Andrej je stopil k Francetu. »Take šale so nevarne! Če pade v globočino, ne bo vstal!«

»Ne bo škoda!« je odvrnil France. Začudil bi se, če bi mu kdo rekel, da dela krivico. Siegl se je hotel vrniti med fante, Siegl je hotel domače dekle, Siegl se je začel vesti kakor domačin, četudi ni znal jezika, četudi jih je oviral pri divjem lovu, četudi je vedel, da jim nikoli ne more biti enak.

»Ne bo škoda!« je ponovil. »Nima nič iskati med nami! Nič ne bo škoda!«

»Vsekakor bi bila škoda!« je mirno dejal Andrej. France se je delal, kakor da ne sliši. »Da bo vedel!« je držal gozdarja z obema rokama nad prepodom ter ni odgovoril Andreju. »Če še enkrat zavališ kamen, boš ležal spodaj!« ga je tikal. »Tako!« In ga je v svoji orjaški moči kot stožec postavil spet nazaj.

Siegl se je od prestanega strahu ves bled in prepadel naslonil na izsekano steno. Mrliški pot mu je stal na čelu in toliko, da so ga držale noge.

Tam so ga pustili. Fantje so šli, kakor da jih je kdo okragal. Molče, še Lazkarjev je molčal ter se ni več zapletal. France je stopal, kakor da nekaj nese, Rezka je šla z Andrejem.

»Ali ne greš naprej?« jo je vprašal, ko sta zastala. »France čaka!«

»Saj ne čaka!« je rekla.

Nato sta oba močlala, ognila sta se pobiralcem, ki so peljali veje, ognila sta se turistu, ki je šel z Golakov ter imel na klobuku žižen panja (ravš) za veliko omelo in v roki šop planik.

Pod kapelo je počivala Vida. V strmo reber je težko nesla vodo. Ko je zagledala Rezko in Andreja, jo je zabolelo srce. Obrnila se je, kakor da nekaj nabira. Zdelo se ji je, da vse umira okoli nje, tako umira, kakor je sonce umrlo za Čavnom.

Potuhnila se je in skrila. Andrej je ni videl med dekleti, ko je ustavil korak. Šla sta z Rezko naprej.

»Rezka je zanj!« je dejala Vida. »Edinka je, grunt je velik in lep. Reveži smo reveži ter ne smemo dvigati oči višje, kakor gre navaden pogled, da ne boli glavat!« Spomnila se je, kako je Mlakarica nekoč glasno razlagala pri Vidmarju, da mora biti njih nevesta bo-

ZENSKA, KI JE POZNALA VSE BELGIJSKE KRALJE.

V Nieuportu blizu Ostenda v Belgiji živi 106 letna starka, najstarejša Belgijka, ki je poznala vse belgijske kralje in je samo nekaj mesecev mlajša kot neodvisna belgijska kraljevina. Poznala in videla je silovitega ustanovitelja dinastije, Leopolda I., dobrohotnega Leopolda II., pogumnega Alberta in sedanega Leopolda III., ki jo namerava v kratkem osebno obiskati s svojim sinčkom.

Za svoje starost pravi, da se mora zahvaliti samo rednemu življenju. Vedno vsatane ob 7. ure več kosov z malo namazanega kruha, kar je v Belgiji splošno v navadi, in jih poplakne z veliko škodole blede kave. Ob 11 spi dobro čajico žganja; opoldne ima juho, meso z zelenjavo, sir in kak približek. Ob štiri zopet belo kavo z namazanim kruhom in zvečer juho in jajca. Ob osemh gre redno spat.

Edino potovanje, na katero je morala iti, je bilo med svetovno vojno, ko so mnogi Belgijci bežali pred Nemci v Anglijo. Drugače pa je zadovoljno ži-

PO DOMOVINI

Inž. Rado Lah - šestdesetletnik

V soboto bo slavil šestdesetletnico svojega plodonosnega življenja eden najmarljivejših »Domoljubovih« dolgoletnih strokovnih sodrukov, odlični naš kmetijski strokovnjak in sedanji ravnatelj banovinske kmetijske šole v Sv. Juriju ob J. ž., inž. Rado Lah.

Slavljence je bil rojen dne 1. julija 1879. v Rocolu pri Tretu kot ein uglednih kmečkih staršev. Vse šolanje s kmetijsko visoko šolo na Dunaju vred je dovršil z odličnim uspehom, služil potem nekaj let na veleposestvih kneza Schwarzenberga na Češkem, l. 1908. je bil pa imenovan za kmetijskega potovalnega učitelja in nazadnje za namestnika deželnega kulturnega nadzornika v Tretu, kjer je služboval skoraj do konca vojne. Zaradi njegovih velikih strokovnih sposobnosti ga je naša nekdanja Kmetijska družba že l. 1918. pridobila za svojo službo ter mu poverila mesto tajnika, ki ga je opravljal potem prav do l. 1932., ko so ga sedanji družbiní gospodarji s predčasno upokojitvijo odstranili s tega mesta, na katerem si je nazivle neoprtnim političnim prerivanjem v tej ustanovi pridobil i kot tajnik i kot urednik njenega glasila toliko zaslog za napredek našega kmetijstva. Tako je tudi on občutil pest bivših mogotev, kajti šele l. 1936. je dobil zasluženno zadostenje s tem, da je bil imenovan za ravnatelja banovinske kmetijske šole v Sv. Juriju ob J. ž., kjer z mladeniško neutrudljivostjo in ljubeznijo do svoje stroke tako plodonosno deluje še danes.

To je kratek okvir jubilatovega življenja, ki je pa napolnjen s skoraj nepreglednim podrobnim več kot tridesetletnim delom za napredek našega kmela in kmetijstva. Še danes se z ljubeznijo spominjajo svojega nekdanjega potovalnega učitelja naši Kraševci, popolnoma je pa mogel svoje strokovne sposobnosti in svojo ljubezen do dela uveljaviti šele pri Kmetijski družbi, pri kateri ima pokazati skoraj na neizčrpno delo. Kdo bi mogel našteti njegova neštevilna strokovna predavanja križem Slovenije ter oceniti njegovo delo v neštetih strokovnih odborih in »posvetovanjih«, pri tem je pa še vedno našel čas, da ni samo več let

vzorno urejeval tudi »Kmetovalca«, temveč tudi pisal vanj in še v razne druge slovenske in izvenslovenske liste stotine strokovnih člankov. Tudi naš »Domoljub« ga prištevava že dolgo let med svoje najmarljivejše strokovne sodruke, a tisoči naših bralcev med svoje najbolj uvaževane strokovne svetlovalce. Zato se tudi »Domoljub« danes pridružuje vsem, ki mu bodo čestitali ter mu želeli še dolgo let plodonosnega življenja v blagor našega kmečkega ljudstva. E.

Vzhodni dan v Dobropoljah

Preteklo nedeljo 25. junija se je v Dobropoljah obhajala lepa slovesnost »Vzhodni dan«. Privedilo ga je Apostolstvo sv. Cirila in Metoda v zvezi z deklirskimi Marijinimi družbami ribniške dekanije in bližnjih župnij šmarske in žužembereške dekanije, da bi se spet med nami poživila misel za Vzhod in za potrebe naših razkropljenih bratov na jugoslovanskem jugu.

Takoj zjutraj že je vladalo v Dobropoljah slavnostno razpoloženje. Zastave in zastavice z zelenjem so v lahkem vetriču prijazno vabile. Kot je bilo napovedano, je bila ob 8 sv. maša z ljudskim petjem, med katero so dekleta v velikem številu pristopile k sv. obhajilu. Ob pol 10 se je vrstil sv. rožni venec po imenu ACM. Ob 10 pa je stopil na leco g. dekan bogoslovne fakultete in predsednik ACM g. dr. Andrej Snoj, ki je v prepričevalnih besedah naslikal nesrečo vzhodnega razkola in lepo pokazal na delo, ki edino more ustvariti toliko zaželjeno edinost. Med sv. maše je velika dobrepoljska župna cerkev odmevala v mogočnem petju. Znova se je izkazalo, kako more lepo ljudsko petje povzdigniti cerkveno slovesnost.

Popoldne je prispel nov dotok družbaric. Malo pred 2 so jih svečano sprejeli in med petjem Marijinih pesmi krenili v cerkev. Najprej je bila ura molitve za Vzhod, nato pa so bile pete litanije MB z ljudskim petjem.

Po končanem cerkvenem opravilu se je začelo zborovanje v novem Jakličevem domu. V nabito polni dvorani je otvoril zborovanje predsednik ACM dekan g. dr. Snoj s pozdravnim

nagovorom. Za njim je povzel besedo ribniški dekan g. Anton Skubic, ki je z njemu lastno mogočno in prijetno besedo lepo pokazal, kako časti Vzhod Marijo in kako naj nas prav Marija zopet povede k edinosti Vzhoda in Zapada na Petrovi skali. Nadalje je g. prof. Lenič nastopil z mirnim, a toplim govorom in navduševal dekleta, naj se zanimajo in naj pomagajo razkropljenim Slovincem po Srbiji. Z lastnimi rokami morejo marsikatero kapelico tam doli okrasiti in oskrbeti z najpotrebnejšim mašnim perilom. Domači župnik g. svetnik Anton Mrkun pa je na podlagi poročil iz Srbije podal pregled o položaju slovenskih deklet na našem jugu. Le preveč se blati njihova čast, premalo pa se poskrbi, da bi se jim olajšalo težko gnotno in socialno stanje. Da bo versko življenje Slovincem v tujini lepše, je treba delati za verski podvig v domovini.

Že med zborovanjem je prišel v dvorano burno pozdravljen naš prevzvišeni škof g. dr. Gregorij Rožman, ki je prihitel na to slovesnost s svojega vizitacijskega potovanja, da ji da primeren poudarek. Spregovoril je na koncu Marijinim dekletom nekaj prav prisrčnih besedi. Med drugim je naglasil, da ko skrbimo za druge, sami sebe dvigamo, skrb za druge je skrb zase. Želel jim je, da bi nabrane misli ponesle s seboj in jih presadile v življenje.

Iz raznih krajev

Sp. Brnik. V petek, 16. t. m., je odšel v večnost starosta cerkijanske fare Janez Pavlič. Pokojni oče je bil ugleden in družaben mož. Ko je gospodaril na Pirhovi domačiji, je bil daleč na okoli znan in marsikateri se je k njemu zatekel po pameten nasvet, ki mu je pomagal iz zadrege. Bil je tudi veren katoličan, zato so se pri njegovi hiši verske dolžnosti točno izpolnjevale. Zadnja leta mu je pa odgovodal vid in onemoglost ga je za stalno priklenila na posteljo. Pa vseeno je oče rad kramljal in pripovedoval zanimive dogodke, ki jih je v 89 letih doživel. Imel je izredno dober spomin, zato je marsikaj odnesel s seboj v grob. V njegovi hiši ni manjkalo dobrega čtiva, tudi naš »Domoljub« ga je že dolgo vrsto let redno obiskoval. Bog daj pokoj njegovi duši.

Cerklje pri Kranju. Nepričakovano je smrt iztrgala mater Lenčkovi družici v Glinjah. Mati je bila stara okrog 50 let, zadela jo je možganska kap. Bila je dobra žena in mati. Zelo potrpi so jo

veča neprestano v domačem kraju.

SLEPE MRAVLJE

Neki raziskovalec Afrike poroča o zelo zanimivi vrsti mravelj, ki živijo v ozemlju Konga in Senegala.

Ta žuželka se brani izključno od mesa, ki si ga išče s potovanjem iz kraja v kraj. Pri svojih potovanjih korakajo milijoni teh živali v redih, ki so kakšnih 5 cm široki. V kolonah so rdečkaste »delavke«, ob straneh jih spremljajo veliki, temni »vojaki«, ki so oboroženi z dolgimi, žagamo podobnimi deljstimi. S temi deljstimi se živali zagrizajo globlje nego deljstvi vseh drugih žuželk. Z vsakim ugrizom si trgajo kose mesa iz živih žrtev. Zrtev pa jim postane vse, kar srečajo na svoji poti, čeprav bi bil to bolan slon, ki se jih ne more odkrižati. Trije dnevi zadostujejo, da ga obglodajo do belih kosti. To nam postane razumljivo, če zvežemo, da so opazovali že armade teh mravelj, ki so se pomikale v nepretrgani koloni do 16 dni in 16 noči skozi kakšen kraj.

gata. »Saj bi rekla Andreju, naj kam gre, a nima nič prave volje. Naša dekleta pa tako nimajo nič drugega kakor pot pred seboj. Edino Ruparjeva bo blagovnica, a se tam smučé Vidmarjev.«

Bolelo pa jo je srce.

A tudi Rezko je bolelo, četudi se je France smukal okoli nje.

XXIV.

Tisti dopis in kaj je hotel doseči Vidmar po Pelenci.

Vidmar je slonel s sklenjenimi pestmi na mizi, pri kateri je Brus pisal. Ne samo sonce in suša, ki je že globoko potisnila vodo v njegovi štirni, še bolj ga je gremo vprašanje, kdo bo župan. Na grobu je že visoko zamahnil nad Ruparjem, kakor da se je razpihalo in oživelo staro sovrašтво. Da mu je poročil dekle, še ni mogel pozabiti, četudi se je sam poročil z drugo. Na tihem je stiskal pesti, da je Rupar storil nekaj za njegovim hrbtom, ko se ni mogel braniti. Zdaj pa je prišel čas, kakor bi se vol sprijel z volom. Motili so ga golobi, ki so grlili na strehi, da je zaprl okno. Na dvorišču se je šopiril stari petelin. Pri pasji koči je bil mir; Čuvaja je France zagrebel v mejici za hišo ter položil nanj velik kamen, da ga ne bodo odkopale lisice. Nekaj mu je manjkalo, ker ni slišal laježa. Zaprl je okno ter zazrl na stezi staro Meto, ki je nesla vedro. »Če bi molčala!« je godrnjal, ko se je spomnil pastirja. »Samo sitnosti imam!« Zaprl je še vrata v vežo. Da diši po ješprenju in solati. »Če bi molčala, da bi bil mir!« Misli so se mu porajale, kakor bi bil spustil čebele. Pomolčal je, pogrkal in rekel:

»Praviš, da ni modro. Kaj naj bi pa bilo modro? — Presnete muhe, kako so sitne! — Ali ni prav, da tudi svet izve? In kar je glavno: če bi hotel postati župan, bodo vsi kazali nanj. Meni pa Bazk ne ugaja in ta nam lahko še zmeša štrno. Rupar se je vrgel nanj kot klop. Še včeraj je bil pri njem. Če pa zdaj Ruparja malo prevetrimo, bo Bazk vsaj videl, kdo more s takšnim županom. Ali smo napisali kaj neresnice? Nič! Zapisala sva, da se je župan Miakar ponesrečil in da se je pri tem dogodil zelo žalosten dogodek, da je sosed kričal nad mrličem? Ali ni to res? In ali ni res psa ubili Sam se je pes, ne? Ubil ga je in kričal je vendar. In ali ni res, da je bil nekdo proti štirnam? In ali ni res, da to zdaj zelo čutimo! Ali ni suše? Povej! Kdo pa ima vode dovolj? Se moja štirna, ki je med največjimi, bo čez štirinajst dni suha. Ko bo prazna, se bomo lahko vanjo hodili hladiti. Ali je to res ali ne? Res! In samo to smo napisali. Tisto o drveh smo zamolčali, ker ni za časopis in bi začela oblast stikati ter bi nazadnje res država dala, le kar je dolžna in nič več. Vse drugo je res, krvavo res in naj ljudje bero!«

»Samo zdaj so hitro hudi; vroče je, suša je, vzplamte, kakor slama!«

»Ali je res ali nič!« je udaril Vidmar po mizi. »Če je res, je prav, da vzplamte. Zdaj je čas! Kar smo napisali, je res!«

»Res pa je!« je uslužno kimal Brus. »Kaj pa, če bo to prav nasprotno vplivalo? Če bi ljudje zamerili? Nič ne veste!«

»Jaz že vem, kako je to! Kar zapečati!« je vstal Vidmar in osorno pogledal.

Brus je zganil papir, prijel ovitek in naslov. Naslova na uredništvo »Primorca«.

mož, sinova in hčero v ponedeljek spremili na zadnji poti na cerkljansko pokopališče. — Smrt je tudi pretrgala nit življenja Sajovicu Janezu na Zg. Brniku. Pokojni je bil star 48 let in je zapustil ženo in 5 nedoraslih otročičev, katere je izguba očeta težko prizadela. Bil je več let tudi naročnik »Domoljubca«. — Obema naj sveti večna luč, preostalem naše sožalje. — Naša gasilska četa je v nedeljo obhajala 40letnico obstoja in je ob tej priliki razvila novo zastavo s sliko sv. Florijana na eni strani in državnim grbom na drugi strani. Prapor je blagoslovil domači g. župnik. Gasilski četi k jubileju čestitamo in želimo, naj še vnaprej nadaljuje svoje delo iz ljubezni do trpečega bližnjega. — Prosvetno društvo je z lepo akademijo v nedeljo, 25. t. m., proslavilo Vidovdan.

Vojnik pri Celju. Tabor celjskega Fantovskega odseka in Dekliškega krožka v Vojniku je napravil na vse mogočen vtis. Čeravno je nekoliko nagajalo vreme, vendar so se člani in članice celjskega krožka, kakor tudi gosti sosednih okrožij odzvali polnoštevno. Razveseljiv je bil še posebno številni nastop domačih članov in članic. Domača orodna vrsta članov pa je bila deležna odobravanja, ki ga je tudi v resnici zaslužila. Naša mladinska organizacija je v polnem razmahu in stoji danes posebej še v Vojniku na zavirljivi višini. Vendar gre še v večjem poletu naprej: Maribor kliče!

Vojnik pri Celju. Običajni letni kramarski in živinski Urhov sejem bo v Vojniku v torek, dne 4. julija. Kupci in prodajalci, pridite!

Dolenjske Benetke. Čas košnje je tu, pa kosci ne vriskajo ob Krki. Letos naši travniki ne bodo dali sena, ampak le umazano steljo. Tudi žita kose, da bo za najnujnejšo prehrano živine. Prosil bi oblast za veterinarsko nadzorstvo živine v poplavljenih vaseh. Priporočila vredno bi bilo tudi, da bi se prizadetim delila brezplačna zdravila za živino. Naj bi se oblasti resno zavzelo za še potrebne med najbolj potrebnimi. — V Fantovskem odseku se vneto pripravljamo in vadimo za tabor v Novem mestu in za akademijo, ki bo pri nas. — Sadje nam edino obeta lep pridelek, posebno slive. To bo jeseni spet žganja in vsega, kar je s tem v zvezi.

Dražgoše. Katoliško prosvetno društvo priredi v nedeljo, 9. julija, veliko tombolo z vrtno veselico. Pri prireditvi bo sodelovala godba iz Selo. Preskrbljeno bo za raznovrstno postrežbo. Dobitki bodo lepi in bogati: 2 šivalna stroja, 6 koles, vreča

Založili smo krásno sliko sv. očeta PIJA XII., izdelano po originalni fotografiji v bakrotisku. Velikost je 34 x 45 cm. z robom 37 x 50 cm. Po osebnosti, ki jo predstavlja in po svoji umetniški izdelavi bo slika zelo lep okras v stanovanju in društvenih prostorih — Priporočamo jo posebno župnim uradom, veramskim organizacijam in prosvetnim društvom; prav tako pa tudi posamezniku, ki čuti in živi s Cerkvijo. — Cena slike je samo dca 15.—

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani

moka, blago za obleko, stenska in žepna ura in še 100 manjših, pa vrednih dobitev. Tablice so po 3 din.

Studence pri Sevnici. Minuli četrtek nas je zadela strašna vremenska nesreča. Usula se je strašna ploha s točo. Lilo je kot iz škafa. Posebno

so prizadete vasi Sv. Primož, Dedna gora, Hubajnica in Impolje. Pri Sv. Primožu je strela večkrat udarila v cerkev in jo precej poškodovala. Voda je odnesla mnogo rodovitne zemlje. Škoda je velika, pomoč nujno potrebna. — Minulo nedeljo so nas obiskali zagrebški Slovenci pod vodstvom dveh duhovnikov. Med sv. mašo so nad vse lepo prepevali zagrebški Slovenci. Zeleli bi, da bi nas še večkrat obiskali.

Vrzdene pri Horjulu. V nedeljo 25. junija je nenadoma preminula g. Marija Logar roj. Rožnik p. d. Kmetova mama, posestnica iz Vrzdence pri Horjulu. Na poti k jutranji maši jo je zadela srčna kap ter je izdihnila v naročju svojega sina in hčere. Bila je odločno katoliška žena ter dobra in skrbna mati svojim otrokom. Med vojsko je veliko trpela od soldateske. Doživela je lepo starost 79 let. Naj počiva v miru.

Skarušna. Pri sv. Luciji na Skarušni bodo v nedeljo, 2. julija blagoslovljene nove cerkvene orgle. Blagoslovil jih bo naš gospod dekan, kanonik Rihar, ki bo imel ob 10 sv. mašo, pri kateri bo igral na orgle msgr. Premrl, ravnatelj kora iz Ljubljane. — Častilec sv. Lucije, priprošnjice zdravja na obeh, sosedje in okoličani k udeležbi iskreno vabljani!

Kranjska gora. V nedeljo, dne 9. julija 1939, bo v Kranjski gori odkrite spominске plošče indijanskemu misijonarju, doma iz župnije Kranjska gora, Lovrencu Lavtičarju. Spored, v soboto, 8. julija, ob pol 8 zvečer govor »Slovenski misijonarji in blagoslov v župni cerkvi. Prilika za sv. spoved. V nedeljo, 9. julija, ob pol 6 sv. maša, sv. obhajilo in govor »Naša misijonarska dolžnost«. Sv. maša. Prilika za sv. spoved. Ob 10 sv. maša in slavnostni govor prevz. g. škofa dr. Gregorija Rožmana, nato odkritje in blagoslovlitev spominске plošče v župni cerkvi. Ob 4 popoldne odkritje in blagoslovlitev spominске plošče na rojstni hiši v Srednjem vrhu št. 10. Pri cerkvenih opravilih bo darovanje v misijonske namene.

Še nekaj naših šupanstev je, ki niso še naznanila sprememb o letnih sejmih v svojih občinah uredništva »Društvene pratike« v Ljubljani. Vabimo vse, naj to store vsaj v prihodnjih dneh, ker je pravilni sejmaki zaznamek v naših kolekdarjih velike važnosti za občino in obštevno. Čerjenci bravci »Domoljubca« opozorite na to občinske tajnike!

Ježica. Vse ježenske katoliške organizacije bodo v nedeljo 9. julija t. l. na slovesen način proslavile 30letnico, odkar je bilo na Ježici usta-

Gospod Volodijovski

»Vse zastojte!« je dejal. »Pustite me v miru!...« Iz te sobe je vodil ozek hodnik do njegove. Na tem hodniku je pri stopnicah, po katerih se je šlo v stanovanje gospodičen, zastopila pot malemu vitezu Baša.

»Naj te Bog potolaži, gospod, in spremeni Kržiš arce!« je zaklicala z glasom, ki je drhtel od soiz.

On je šel mimo nje, ni je ne pogledal ne rekel besedice. Naglo pa ga je zgrabil blazen erd, bridkost mu je narasla v prsih; obrnil se je torej in obstal pred nedolžno Bašo s spremenjenim obrazom, polnim porogljivosti:

»Objubl, gospodična, Kellingu roko,« je rekel hripavo, »zaljubl se vanj, potem pa mu potopaj ku raztrgaj srce in pojdi v samostan!«

»Gospod Mihael!« je zaklicala Baša ocpila. »Postreži si, okus poljub, potem pa pojdi pokoro delat!... Da bi vas strelal!...«

To je bilo za Bašo preveč. Edino Bog je videl, koliko samozatajevanja je bilo v želji, ki jo je izrekla Volodijovskemu, naj bi Bog spreminil Kržiš srce — in za to jo je zadela nezaneslihana obdolžitve, zasmeh in zasramovanje prav v trenutku, ko bi bila rada dala kri za to, da bi nevaležneča potolažila. Zato se ji je pri tej priči kakor plamen nagla dušica razburila, lica so ji vzplamtela, rožnate nosnice so se ji razprle, in ne da bi količkaj pomislila, je zaklicala, pokrešaj s plavim šopom:

»Vedi, gospod, da za Kellinga jaz ne grem v samostan!«

Po teh besedah je skočila na stopnice in izginila vitez izpred oči.

On pa je obstal kakor kamenit steber, potem pa si je začel oči meti kakor človek, ki se budi iz spanja.

V tem mu je zavrela kri, zgrabil je za sabljo in kriknil s strašnim glasom:

»Gorje izdajalcu!

In četrtr ure pozneje je dirjal proti Varšavi, da mu je veter vel okoli ušes, da so prstene grude kupoma letale izpod kopit njegovega konja.

XIX.

Zagledal so ga, ko je odhajal, oba stolnikova in tudi gospod Zagloba, in nemir je objel srca vseh; zato so se z očmi vpraševali, kaj se je zgodilo in kam jaha.

»Veliki Bog!« je zaklicala gospa stolnikova, »še na Divje pojane odide in nikoli več ga ne bom videla v življenju!«

»Ali pa v samostan in se tam zapre po zgledu one norice!« je rekel obupno gospod Zagloba.

»Tu je treba posvetovanjal!« je dodal stolnik.

V tem so se odprla vrata in kakor vihra je planila v sobo Baša. Razburjena in bleda si je s preti zatiskala oči, bila hkrati z nogami sredi sobe ob tla kakor majhen otrok in začela piekati:

»Pomagajte, rešite! Gospod Mihael je odšel, da ubije Kellinga! Kdor v Boga veruje, naj leti za njim, da ga zadrž! Joj, joje!

»Kaj ti je, dekle?« je zaklicel Zagloba in jo prijel za roke.

»Joje, gospod Mihael ubije Kellinga! Zaradi mene se prelje kri in Kržiša umre, vse zaradi mene!«

»Govorite je kriknil Zagloba in jo strelal. »Odkod veš to? Zakaj zaradi tebe?«

»Ker eem mu v jezi povedala, da se ona dva ljubita in da gre Kržiša zaradi Kellinga v samostan. Kdor v Boga veruje, naj leti in ga zadrž! Pojdi, gospod, žimprej, pojditte val, pojditte val!«

Gospod Zagloba, ki v takih primerih ni bil vajej trditelj časa, je skočil na dvorišče in ukazal takoj zapreti kočijo.

Gospa stolnikova je hotela Bašo izpraševati o šudni novici, zakaj česlej še slutila ni, da je

med Kržišo in Kellingom kakšna ljubezen. A Baša je planila za gospodom Zagloba, da bi pazila na vpreganje. Pomagala je spraviti konje iz hleva in jih pripeti k ojesu, naposled je na kozlu z golo glavo zapeljala kočijo pred hodnik, na katerem sta oba moža že obločena čakala.

»Pojdi dol!« ji je rekel Zagloba.

»Ne pojdem!«

»Pojdi dol, ti pravim!«

»Ne pojdem! Sedita, če hočeta, če pa ne, se odpeljem sama!«

S temi besedami je zgrabila za vajeti; ko sta moža videla, da bi deklisin odpor lahko povzročil znatno izgubo časa, sta nehala pozivati jo, da bi šla dol.

Medtem je prihitel voznik z bičem, gospa stolnikova pa je mogla prineti Baši še kožušček in čepico, zakaj dan je bil hladan.

Potem so se odpeljali.

Baša je ostala na kozlu. Gospod Zagloba, ki si se bil rad z njo porazgovoril, jo je pozval, da bi se preselila na prednji sedež, pa tudi tega ni hotela storiti, morda iz strahu, da je ne bi omzerjali. Zato je moral spravevati oddaleč, ona pa mu je odgovarjala, ne da bi glavo okrenila.

»Kako pa ti to veš,« je rekel, »kar si o onih dveh povedala Mihaetu?«

»Jaz vse vem!«

»Ali ti je Kržiša kaj povedala?«

»Kržiša mi ni pravila nič!«

»Ali morda škot?«

»Ne, ampak jaz vem, da on zaradi tega odhaja na Angleško. Vse je speljal na led razce mene!«

»Čudna stvar,« je rekel Zagloba.

Baša pa:

»To je tvoje delo, gospod; ni ju bilo treba spravilati skupaj!«

»Sedi tam tiho in se ne vtičaj v nerodne stvari!« je odvrnil Zagloba, ki ga je najbolj zbadlo to, da ga je pred stolnikom latičevskim zadel ta očitek,

novljena matica katoliškega prosvetnega dela Slovensko katoliško izobraževalno društvo. K tej prireditvi, s katero je združena tudi blagoslovitev skupnega društvenega in fantovskega prapora ter javni televadni nastop.

Kranj. Prosvetno društvo v Šmartnem pri Kranju priredi v nedeljo, dne 9. julija zvečer Davorin Petančičevo »Naša apostolat, farno igro pod milim nebom. Igra bo uprizorjena na igrišču za Šmartinskim domom tik farne cerkve s pričetkom ob 8 zvečer.

Boh. Bistrica. V zadnjem času sta se poročila dva zavedna naša fanta Miklavž Sodja in Alojzij Šušček. Bog jima daj v novem stanu obilo sreče. Kakor se čuje, se fantje in dekleta prav vneto pripravljajo za mariborski tabor, udeležilo se bo tabora kar 27 članov in članic.

St. Jernej. Umrl je 26. junija Škedenj Jože, posestnik z Vrbove, 79 let star. Kot zaveden katoličan se je pokazal povsod. Bil je ustanovnik Hranilnice in posojilnice v St. Jerneju. Naroden je bil na Domoljuba od začetka. Naj počiva v miru!

Mekinje. V nedeljo 2. julija bo posvečen v mašnika g. Melhijor Golob p. d. Blažkov z Brezij. Popoldne ta dan pride v svojo rojstno župnijo, ki mu bo priredila ob 3 pred župno cerkvijo kar najlepši sprejem. Nova maša pa bo tečen kasneje 9. julija ob 9, ob kateri priliki bo imel slavnostni govor g. dr. V. Fajdiga. Ob 4 popoldne pa bodo slovesne večernice. Gospodu novomašniku obilo sreče v vzvišenem stanu, ki si ga je izbral!

Raka pri Krškem. Na Alojzijej dan smo imeli pri nas slovesnost prvega sv. obhajila. Doim je bilo do sedaj to redno na nedeljo oziroma praznik, je letos bila slavnost na dan mladinskega zavetnika sv. Alojzija. — Preteklo nedelje je naša šola priredila razstavo ročnih in risarskih del ter s tem dala priliko videti, kaj vse so v minulem šolskem letu izvršile marljive mlade roke.

Trstenik. Ono nedeljo je bila na Trsteniku slovesnost, kakršne pri nas še ni bilo. Dve leti stara gasilska četa je kupila in dala slovesno blagosloviti novo motorno brigalno. Blagoslovitev je izvršil g. kaplan Vovk iz Kranja.

Bled. V nedeljo 2. julija bo v Prosvetnem domu na Bledu gostovalo Narodno gledališče iz Ljubljane. Predvajali bodo Bevkovo dramo iz današnjega družinskega življenja »Partija šaha«, ki so jo z velikim uspehom že izvajali v ljubljanskem in mariborskem narodnem gledališču. Vabimo prijatelje lepe igre k udeležbi. Začne se ob pol 9 zvečer.

NAZVANILA

Sprejem v I. razred drž. učitelj. šole v Ljubljani. V prihodnjem šolskem letu 1939/40 bo sprejetih v I. razred drž. učiteljske šole v Ljubljani 80 učencev in 40 učenk. Sprejemali se bodo gimnazijci z nižjim tečajnim izpitom in oni učenci z meščanskih šol, ki so opravili završni izpit s praj dobrim ali odličnim uspehom. Predpisana starost do 17 let, t. j. oni, ki so rojeni še l. 1922. Oni pa, ki so rojeni l. 1921, morajo takoj prositi prosvetni oddelek kr. banske uprave za spregled starosti. — Prošnje (10 din kolek) za sprejem v I. razred je treba vložiti po pošti ali osebno pri ravnateljstvu do 15. avgusta. Na prošnjo naj vsi prosilci napišejo tudi pokle in točen naslov (bivališče) staršev z navedbo okraja. Prošnji priloge: 1. izpričevalo o nižjem tečajnem oziroma završnem izpitu, in 2. krstni list. Oni učenci, ki so rojeni l. 1921, tudi dovoljenje kr. banske uprave o spregledu starosti. — Vsi učenci, ki se bodo prijavi, naj se 28. avgusta ob pol 8 zglasijo na učiteljski šoli, na kar bodo na šolski polikliniki (Aškercjeva ulica, nasproti Srednje tehnične šole) zdravniško pregledani. Po zdravniškem pregledu gredo učenci v šolo, kjer bo izpit iz petja. Učenci z meščanskih šol delajo naložbo izpit iz slovenščine (pisмено in ustno) in matematike (ustno). Razpored zdravniškega pregleda in izpitov bo 28. avgusta zjutraj objavljen na oglasni deski v veži drž. učiteljske šole v Ljubljani.

Banovinska kmetijska šola v Sv. Juriju ob j. ž. prične 15. septembra novo šolsko leto 1939-40, ki bo trajalo 11 in pol meseca, končalo torej 31. avgusta 1940. Lastnoročito pisane prošnje za sprejem je do 1. avgusta vposlati na upravo šole. Prošnji, opremljeni z 10 din banovinskim kolekom, je priložiti: krstni list, domovnico, naravnostno in zadnje šolsko spričevalo ter obvezo staršev, z banovinskim kolekom 4 din, da bodo krili stroške šolanja, v kolikor na nje odpadejo, ter izjava, da bo njih sin ostal pozneje na domači kmetiji, v nasprotnem primeru pa, da povrnejo zavodu prejeto podporo iz javnih sredstev. Oni, ki žele banovinsko podporo, naj prilože aradno potrdilo davčne uprave o višini davkov in velikosti posestva. V prošnji je tudi navesti točen naslov in zadnjo pošto. — Prosilci morajo biti telesno in duševno zdravi, dovolj razviti, najmanj 25 let stari, ki so z dobrim uspehom dovršili osnovno šolo. V svoji prošnji se mo-

rajo zavezati, da bodo natančno izpolnjevali svoje dolžnosti in se podredili zavodovim predpisom. — Vsi gojenci stanujejo v zavodu, kjer imajo vso oskrbo. Oglj. bovalnina znaša 100—300 din mesečno po prebranojških razmerah prosilca. K celofni oskrbi imajo 300 din prispeva kraj. banska uprava za vsakega gojenca primeren znesek, odmerjen po gospodarskem stanju staršev. Pa tudi okrajni kmetijski odbori dovoljujejo revnejšim prosilecem podpore. — Sprejeti bodo v prvi vrsti kmetijski sinovi, za katere se predvideva, da bodo ostali na kmetijah kot bodoči gospodarji. — Uprava.

RADIO LJUBLJANA

od 29. junija do 6. julija 1939.

Četrtek, 29. junija: 9: Napovedi. 9.30: Prenos cerkvene glasbe. 10.20: Verski govor. 10.40: Plošče. 11: Iz opernega carstva. 12.30: Plošče. 13.20: Salonski trio. 17: Vnovčevalne zadruge — izboljšanje poljedelstva. 17.30: Godba. 18.30: Plošče. 20: V razvedrilo. 21.15: Klavirski koncert. 22.15: Pesmi iz zvočnih filmov. — **Petek, 30. junija:** 18: Ženska ura. 18.20: Plošče. 18.40: Prodajanje je umetnost. 19.30: Pomen kongresa za gasilsko vodstvo. 20: Komorni trio. 20.45: Plošče. 21.15: Samospevi. 22.20: Angleške plošče. 22.50: Esperantsko predavanje o kongresu Kristusa Kralja. — **Sobota, 1. julija:** 17: Otroška ura. 17.50: Pregled sporeda. 18: Radijski orkester. 18.40: Stari slovenski ljudski pesni. 19.30: Beseda o kongresu Kristusa Kralja. 20: O zunanji politiki. 20.30: Pisan večer. 22.15: Radijski orkester. — **Nedelja, 2. julija:** 8: Kvintet iz Maribora. 11.30: Koncert Radijskega orkestra. 13.20: Strmel »Stirje fantje«. 17: Kmetijska ura. 17.30: Vesel domač koncert. 20: Koroški pojo. 20.50: Operetni napevi. 22.15: Plošče. — **Ponedeljek, 3. julij:** 19.30: Zanimivosti. 20: Plošče. 20.10: Mesečni slovstveni pregled. 20.30: Koncert Radijskega orkestra. 21.15: Solistični koncert. 22.15: Radijski orkester. — **Torek, 4. julija:** 19.30: Deset minut zabave. 20: A. Dvořak: Slovanska rapsodija. 20.10: Zagrimo: Ciril Metodov kres! 20.30: Operni spevi in napevi. 22.15: Mačlenškov trio. — **Sreda, 5. julija:** 18.30: Mladinska ura. 18.45: Plošče. 19: Napovedi, poročila. 19.30: Priradopišni kotiček. 20: Plošče. 20.10: Kulturne in prosvetne razmere v Slovenski Krajini. 20.50: Koncert zbora »Ljubljanski Zvon«. 21.15: Tamburaški orkester. 22.15: Plošče.

Zato je čez trenutek še dodal:
»Jaz sem koga skupaj spravil, jaz snubil? Lej no! Všeč so mi take domneve!«
»Aha, ali morda ne?« je odgovorilo dekle.
In vozili so se naprej molče.
Gospod Zagloba se vendar ni mogel ubraniti misli, da ima Baša prav in da je vsega, kar se je zgodilo, v veliki meri kriv on. Ta misel ga je ne malo grizla in ker se je poleg tega kočija strahovito tresla, se je lotila starega slabšiča še skrajno slaba volja in ni si prizanašal z očitki.
»Čisto prav bi bilo,« si je mislil, »ko bi mi Volodijovski in Kelling skupaj odrezala ušesa. Zeniti koga proti njegovi volji, je prav isto, kakor če bi mu ukazal, naj jaha na konju z obrazom proti repu. Prav ima ta muha! Če se ona dva tam spoprime, pade Kellingova kri name! Za to torej sem se na starost lotil spletki Polj, za vraga! Še mene so naposled skoraj na led spejljali; saj sem komaj slutil, zakaj hoče Kelling čez morje, ona kavka pa v samostan. Medtem pa je hajduček, kakor se kaže, že davno prišel vsem do dna...«

Tu se je gospod Zagloba zamislil in čez trenutek zamrmral:
»Tišica ti je to, ne deklič! Mihael si je pri raku očl sposobil, da ti takole zavzre za tvoj mi jero.«

Medtem so došepali v mesto, ah tujak so se čie začele težave, ker nihče od njih ni vedel, ne kje biva sedaj Kelling, ne kam je mogel kreniti Volodijovski; čakali ju pa v taki množici ljudi bi se reklo kakoli zrno v korcu maka. Najprej so torej šli na dvor velikega hetmana Tam so jim povedali, da je Kelling to jutro nameraval nastopiti svoje prekmorsko polovanje, Volodijovski pa da je prišel in povpraševal po njem, a kam se je sedaj obrnil, ni nihče vedel. Domnevali so, da je morda odšel k prapotom, ki so stali na polju za mestom.

Gospod Zagloba je ukazal kreniti k taboru, pa tudi tam ni bilo mogoče kaj poizvedeti. Obšli

so že vse krčme v Dolgi ulici, bili v Pragi, vse zaman.

Medtem se je storila noč in ker na prenočiščih niti misliti ni bilo, eo se morali vrniti domov.

Vračali so se potri, Baša je po malem jokala, pobožni stolnik je molil večerno molitev, Zagloba pa je bil v resnici nemiren. Vendar je skušal potolažiti sebe in družbo.

»Ha, mi smo v skrbeh,« je rekel, »a Mihael je morda že doma!«

»Ali pa posekan!« je rekla Baša.

In začela se je zvijati na sedežu in ponavljati e solzami v očeh:

»Odrežite mi jezik! Moja krivda, moja krivda! O Jezus, saj še zmorim!«

Zagloba pa:

»Bodi tiho, dekle, ni tvoja krivda in vedi, da če je kdo posekan, ni Mihael tist!«

»Meni je pa tudi onega žal! Lepo emó mu poplačal njegovo gostoljubnost, nič ni reči. O Bog, o Bog!«

»Resnicat je dostavil gospod Makoviecki.

»Dajte mir, za vraga! Kelling je gotovo tam že bliže Prusij nego Varšavi. Saj ste vendar slišali, da je odpotoval. Imam pa tudi nado v Boga, da če bi se tudi srečala z Volodijovskim, se spomnita starega prijateljstva in službi, ki sta jih opravljala skupaj. Saj sta vendar jezдила e stremenom ob stremenu, spala na enem sedlu, skupaj šla na pohode, v eno kri pomakala roke. V vsej vojski je bilo njuno prijateljstvo tako slavno, da so Kellinga zaradi njegove lepote imenovali ženo Volodijovskega. Ni mogoče, da bi jima to ne prišlo na misel, kadar se zagledata.«

»Vznesih je pa vendar tudi tako,« je rekel oprezni stolnik, »da se vprav največje prijateljstvo izprevrže v najhujšo sovražstvo. Tako je v mojih krajih posekal gospod Dejma gospoda Ubišča, s katerim je dvajset let živel v najlepši slogi. Podrobno ti lahko pripovedujem ta dogodek, go-

epodit«

»Če bi bila vsebina bolj mirna, bi rad poslušal, prav tako, kakor rad poslušam milostivo gospo dobrotnico, tvojo ženo, gospod, ki ima tudi navado dokumentarčno (na podlagi listin) pripovedovati, vestno upoštevsjoč genealogijo (rodovnik). Toda započito ee mi je v glavo to, kar si, gospod, dejal o prijateljstvu in sovrastvu. Bog varuj, Bog varuj, da bi tudi sedaj bilo takole...«

»Eden se je imenoval gospod Dejma, drugi gospod Ubiš! Oba sta bila čestita šlovska in vojna tovariša...«

»Oj, oj, oj!« je rekel mrko gospod Zagloba.

»Zaupajmo v božje usmiljenja, da sedaj ne bo tako; toda če bi ee pripetilo, bi bil v tem primeru Kelling mrtev!«

»Nesrečak je rekel stolnik po trenutnem molku. »Tako, tako! Dejma in Ubiš! Pomni, kakor bi bilo danes! In slo je tudi za žensko.«

»Večno te ženske! Prva kavka, na katero nalleti ti navari takega piva, da kdor ga izpije, mu bo po njem slabo,« je zamrmral Zagloba.

»Ne napadaj Kržiše, gospod, je naglo zaklicala Baša.

Nato Zagloba:

»Da ee je Mihael v tebe zaljubil, bi vsega tega ne bilo...«

V takih razgovorih so se pripeljali domov. Srca so jim živahnije bila, ko so zagledali luč v oknih, zakaj mislili so, da ee je morda Volodijovski že vrnil.

Medtem pa jih je sprejela gospa stolnikova sama, nemirna in zelo potrla. Ko je izvedela, da je bilo vse iskanje brezuspešno, eo je zalile grenke solze in začela je tožiti, da brata ne bo več videla. Baša ji je takoj pomagala žalovati in tudi Zagloba se ni mogel otrsti bridkosti.

»Pojdem še lutri za dné, toda sam,« je rekel, »morda kaj o njih izvem.«

»Iskala hova bolje v dveh,« je pripomnil stolnik.

»Ne, ostanl, gospod, pri ženskah. Če je Kelling živ, vam sporočim.«

Kongres Kristusa Kralja

od 25. do 30. julija 1939

Bliza se največja sodobna svetovna katoliška manifestacija!

Kongres Kristusa Kralja, ki zavzema v mednarodnem svetu vsak dan večji obseg, se naglo bliža. Teda zdi se, da nimamo pravega pojma, kako bo zaradi velikega odziva vseh narodov Evrope in ostalega sveta, ki bodo prišli v tisočih v Ljubljano na kongres, nevarna preizkušnja za ves naš narod; kajti vsak narod se ob lakih svetovnih dogodkih, kot bo za nas kongres Kristusa Kralja, mora zavedati svojih dolžnosti in pokazati tebe vsestransko zrelega in sposobnega, da v svojo sredo sprejema odlične mednarodne goste. Take manifestacije so za vsak narod in za vsako državo velikanske važnosti in jih nikdar ne moremo dovolj ceniti.

Zato upravičeno pozivamo vsa slovenski narod, zlasti na Ljubljancane, ki bodo iz tujko-prometnega ozira največ imeli od tega kongresa, duhovno pa lahko sprejeli, kakor sploh vsa slovenski narod, največje sadove večno veljavnih božjih nauk, da ta kongres podprejo po svojih močeh.

Kongres — prireditev za vse, ne samo za nekater!

Slišimo ugovora, da bo kongres prireditev lo posameznih zastopnikov, ne pa prireditev mas! Ponavljamo in zopet ponavljamo, da bo letošnji kongres prireditev širokih in velikih množic. Posebno še kongresna igra v soboto zvečer. Zato je zaprosena četrtinska voznina, zato se bodo vse zunanje prireditve vršile na Stadionu, da se bodo kongresa udeležili vsi, ki morejo. Vsa Slovenija, vsa Jugoslavija, da, ves svet je poklican, da v velikih množicah z mogočno manifestacijo svoje katoliške misli proslavi nebeškega Kralja. Ne nasedajte tistim, ki govore, da kongres ne bo mogoč! Te govorice širijo tisti, ki hočejo omajati naše navdušenje in naša prizadevanja! Pokažimo prav s svojo mogočno udeležbo, da smo katoličani, ki znajo svoje katolištvo javno in neustrašno izpričati! Ob kongresu imamo edinstveno priliko, da pred vsem svetom pokažemo, kako močni in solidarni da smo!

Kupujte kongresno razglednico

V sliko Kristusa zmagovalca. Saj je cena razglednici tako neznamenita, malenkostna, le 1 dinar. S to malo žrtvijo pa kongresu lahko zelo veliko koristimo. Segajte po njih in kupujte jih! Kristus Kralj bo vsako žrtev stoterno povrnil!

Priglašajte mladino!

Mladini je na kongresu določen poseben dan. Zato jo mora na Stadionu biti zbrana čim več. Veliko prijav smo že prejeli, od ponekod naravnost rekordno število. Prosimo pa vse, ki udeležbo mladine še niso prijavi, da to store čim prej. S tem pospešujemo priprave na kongres in lažjamo delo odboru!

Otrokom, ki se bodo kongresa udeležili,

je zagotovljen prigrizek po sv. maši na Stadionu. Tako se ni bati, da bi kdo od lakote ali onemoglosti umrl. Opozarjamo pa, da bomo delili prigrizek samo tistim, ki bodo pravočasno prijavljeni. Zadnji čas za prijave mladine je prav za prav že potekel, vendar naprošamo še sedaj, čeprav že po dogovorjenem 15. juniju, da takoj prijavit udeležbo otrok, če tega še niste storili. Vsem župnim uradom smo poslali posebno dopisnico modre barve. Na njej naj javijo takoj udeležbo otrok! Otroci bodo vsakomur, prepričani bodite, ki jim bo omogočil, da bodo videli Ljubljano prav v kongresnih dneh, iz dna duše hvaležni. Z mladino pa se moramo postaviti tudi pred tujci. Naj spoznajo, kako močno katoliška je!

Mladina se pripravlja na kongres!

Mladinska prireditev 29. julija ob osmih na Stadionu bo ena najlepših in okviru kongresa Kri-

stusa Kralja. Zato mora biti tudi udeležba na njej kar najlepša in največja. Veliko otrok je že prijavljenih kongresnemu odboru, posebno iz ljubljanske okolice. Tako jih bo na pr. samo iz Polhovega gradca prišlo okrog 300. Prav tako lepo število jih bo poslal Dob pri Domžalah. Pa to sta samo dve župniji, kaj pa šele od drugod! Prosimo pa še vseeno gg. katehete in vse, ki jim je naložena skrb, da prijavi udeležbo mladine, da poskrbe še za večjo udeležbo. Kjer še niste prijavi prihoda mladine na posebni dopisnici, ki smo jo poslali, storite to takoj, da bo kongresni odbor vedel pripraviti potrebno število vlakov!

Mladina bo prepevala

ob svojem nastopu na Stadionu 29. julija zjutraj pri sv. maši tele pesmi: Mogočno se dvigni, Pojte hribce in doline, Jezus hoče v srce priti, Tebe ljublj moja duša, Lepa si roža Marija. — Pesmi bodo sicer natisnjene v kongresni knjižici, vendar prosimo, da jih že sedaj vnete vadite. Saj bomo s petjem, posebno za otroškimi, močno ugajali vsem, ki se bodo kongresa udeležili.

Narodne noše

Toplo prosimo, da vsakdo, ki razpolaga z narodno nošo, pride na kongres v njej. Na kongresu bo zelo veliko tujcev, kakor vse kaže, in tako imamo priliko, da delamo propagando tudi za Slovenijo in slovenstvo pred tujim svetom. Če bodo tuji prišli na kongres v narodnih nošah, koliko bolj smo mi poklicani, da nastopimo v njej. Kdor le more, naj jo obleče. Kdor si jo lahko izposodi, naj si jo izposodi! Narodnih noš mora biti na kongresu ne samo sto, ampak na tisoče. Narodne noše bodo kongresu daša poseben sijaj in še povečale njegovo pestrost!

Legitimacije

Legitimacije oziroma kongresne knjižice bodo v naslednjih dneh dostavljene vsem župnim uradom, kjer jih bo vsakdo lahko dobil.

Plave legitimacije oziroma kongresne knjižice s kongresnim znakom vred stanejo vsaka 5 din. Ta knjižica dovoljuje vstop k vsem kongresnim prireditvam, samo k misteriju oziroma >Igre o kraljestvu božjem< vstopa ta knjižica ne dovoljuje.

Rdeča knjižica z znakom vred pa stane 8 din. V njej je vsebina >Igre o kraljestvu božjem< in dovoljuje vstop k vsem kongresnim prireditvam in seveda tudi k >Igre o kraljestvu božjem<.

Kdor bi hotel kasneje kupiti program samo za >Igre o kraljestvu božjem<, bo samo program za to igro z znakom vred stal 10 din. — Naj si vsakdo pravočasno preskrbi knjižico in znak.

Prehrana

Vsem, ki žele ob kongresu prodajati jestvine, pijače itd. Vsem, ki žele v času kongresnih dni prodajati pijače, jestvine itd. v bližini Stadionu, vljudno sporočamo, da bodo lahko dobili potreben, primeren prostor za stojnice ozir. paviljone, in sicer na zemljišču med Stadionom, tovarno Eifer in Tyrševo ter Vodovodno cesto. Za pogoje lahko vsakdo pismeno vpraša pri g. Janezu Andolšku, Kongresna pisarna KKK, Tyrševa 31, Ljubljana. Vsakdo naj pri tem tudi sporoči, koliko kvadratnih metrov prostora želi imeti. — Finančni odbor za KKK.

Ali ste že...

Ali ste že kupili kongresno razglednico, ki ji je cena le droben 1 dinar?

Ali ste že poslali svoj prispevek za velike stroške letošnjega kongresa?

Ali ste se, g. trgovec, g. doktor, g. ravnatelj, g. blagajnik, odzvali v dejanju na 300 dinarso akcijo?

Ali si že prav ti, ki od tebe kongres zaradi tvojih zmožnosti veliko pričakuje, agitala zanj?

SCHICHTOV RADION
pere temeljito

S kuhanjem perila v raztopini Schichtovega Radiona odpravite prav vsa, tudi najtrdovalnejšo onesnago. Perilo bo zunaj in znotraj popolnoma čisto in snežnabelo.

RADION BELINAL!

Schicht
RADION
pere sam!

Ali v svoji družini ustvarjate dobro razpoloženje za kongres?

Ali po družinah molite vsak večer za uspehi kongresa?

Ali v svoji okolici ustvarjate dobro mnenje o kongresu.

Ali ste, g. župnik, že priglasili kongresni pisarni število udeležencev za kongres KK?

Ali ste, g. katehet, že odposlali dopisnico, ki vam jo je poslal pripravljalni odbor in na kateri ste javili število otrok, ki se bodo kongresa udeležili?

Ali že vadite pesmi, ki jih bo pela množica na Stadionu ob priloiki velike >Igre o božjem kraljestvu<?

Stori, delaj, ne odlašaj! Prav vsak je poklican, da gradi mogočno stavbo letošnjega kongresa!

Pri tvrdki:

„Proteza“

Verovšek & Ko.
Ljubljana
Krckov trg št. 10
Tramvajska in avtobusna postaja nasproti Mesinca doma

dobite najcenejše in najboljše ortopedične in bandažijske izdelke kot: umetne roke, umetne noge, ortopedične steznike, oporne aparate, ravnodržalce, vložke za ploske noge, kilne in trebušne pasove, otroške popkove bandaže iz gume, popkove bandaže za odrasle, suspenzorje, gumi-nogavice, gumijaste varovalke za kolena in členke, povoje, vato, gaze, brizge, vsakovrstne terapijske pripomočke in higijenske predmete.

Lastne delavnice. — Za dame damska postrežba.

Mali oglasnik

Vsaka drobna vrstica ali nje prostor velja za enkrat Din 5.—. Naročniki »Domoljub« plačajo samo polovico, ako kupujejo kmetijske potrebščine ali prodajajo svoje pridelke ali iščejo poslov oziroma obrtniki pomočnikov ali valencev in narobe.

Pristojbina za male oglase se plačuje naprej.

Hlapca in dekle

vajena vseh kmečkih del, na polju in pri živini, takoj sprejme Jernej Klemenč, Zg. Šiška, Vodnikova c. 58

Vsaki osebi - družini nudimo stalen zaslužek doma. - Plačilo: A. Nov. Maribor.

Usnje

domačega izdelka nudi najugodnejše obrtnikom in kmetovalcem Lavrič, usnjarna, Št. Vid pri Šiški.

Moške obleke

perilo in vsa oblačila po priznani nizkih cenah si nabavite pri Preskerju, Sv. Petra c. 14, Ljubljana.

Kmečki mlín

na štiri tečaje, proda Grčar, Studenec 1, p. Dob pri Domžalah.

Mizarskega pomočnika in vajenca sprejemam takoj. Naslov v upravi »Domoljuba« št. 10224.

Kmetije!

Popolnoma nov benziški motor, 5½ KS, prodam za polovično ceno. Naslov v upravi »Domoljuba« št. 10086.

Lep sadonosnik

rodovit - naprodaj. Iščem pridelnega hlapca nekadilca. - Naslov v upravi »Domoljuba« pod št. 10.425.

Dve novi preši

za sadje in novo točilo za med poceni proda Rud. Jurman - Vina gorica, Trebnje.

Hlapca

starejšega ali mlajšega, za vsa kmečka dela, sprejemam takoj. - Franc Kunovar, Dolnice 1, Št. Vid nad Ljubljano.

Čevlje

ostanke raznih fazon, poceni prodaja Stermečki, Celje.

Fanta

od 14 do 16 let, za kmečka dela - sprejemem. Plača ugodna. - Gorenc, Vevče št. 28, Dev. Mar. Polje.

Hišo

staro, z vrtom, prodam. - Polzve se pri V. Žagar, Ljubljana, Dravljice.

Kovaški pomočnik

izurjen, išče stalno zaposlitev. - Naslov v upravi »Domoljuba« pod št. 10172.

Fantja

poštenega, kateri je vajen vseh kmečkih del, sprejemam takoj. Plača dobra. Ponudbe v upravo »Domoljuba«, pod »Zanesljivo«.

Pohitite!

Vošč prvovrstnih živalsnih strojev, koles ter otroških vozilcev in še nešteto vsakovrstnih drugih predmetov je prav poceni naprodaj pri »Prometu«. Napoleonov trg 7 (nasproti križanske cerkve), Ljubljana. Tudi ob nedeljah dopoldno ogled.

Bika

plincavske pasme, plemenskega, 2 leti starega, prodam. - Zajo Valentin, Zg. Gameljne 9, Št. Vid n. Ljubljano.

Kmetija

na kateri se lahko reši pet glav živine in štirje prašiči, v lepem kraju na Dolenjskem, poceni naprodaj. Plača se lahko tudi na obroke. Polzve se pri J. Lavrih, Catež, p. Vel. Loka.

Nov redilni prašek

»REDIN« za prašiče. — Vsak kmetovalec si lahko hitro in z malimi stroški zredi svoje prašiče. Zadoštuje že 1 zavitek za 1 prašiča ter stane 1 zav. 6 din, po pošti 12 din, 3 zav. po pošti 24 din, 4 zav. po pošti 30 din. — Mnogo zahvalnih pisem.

Moštova esenca Mostin

Z našo umetno esenco Mostin si lahko vsakdo z malimi stroški pripravi izborno, obstojno in zdravo domačo pijačo. Cena 1 stekl. za 150 litrov din 20.—, po pošti din 35.—, 2 steklenici po pošti din 55.—, 3 steklenice po pošti din 75.—. Pazite pravi Redin, in Mostin se dobi samo z gornjo sliko.

Prodaja drogerija Kanc, Ljubljana, Židovska ul. 1.

Kartuzijanski samostan

Pieterje v Sloveniji (pod Gorjanci) sprejema brate lajke med 20. in 35. letom. Prednost imajo rokodelci in poljedelci. Za izobrazbo zadostuje osnovna šola. — Podrobnejša navodila daje: Kartuzija Pieterje, p. Št. Jernej, Dravska banovina.

Nagrobne spomenike

iz starega pokopališča Sv. Krištofa (ter nove spomenike) po nizki ceni dobite dokler traja zaloga pri kamnoseku KUNOVAR FRANJO pokopališče Sv. Križ, Ljubljana.

Fantje!

Kadar mislite kupiti novo obleko, klobuk, srajce, nogavice, kravate — premislite dobro kam boate šii... Ne bo Vam žal, ako si ogledate zalogo gornjih predmetov; prav posebno Vas bodo pa zanimali novodobni **Michelinji** in nadomestni deli!

IVAN A. GROSEK

trgovina z mešanim blagom

TREBNJE na Dolenjskem

V vsako hišo »Domoljuba!

LJUDSKA POSOJILNICA V LJUBLJANI

zadruga z neomejenim jamstvom

Ljubljana, Miklošičeva cesta 6
v lastni palači

obrestuje hranilne vloge **najugodnejše**

Novo in stare vloge, ki so v celoti vsak čas izplačljive

obrestuje po **4%;** proti odpovedi po **5%**

Dobro domačo pijačo brez dodatka pravega sadjevca naredite z **Jablinom** iz drogerije **Ivan Kanc**, Ljubljana. Nebotičnik Zavoj Din 20.—, poštnina posebej.

Črni gaber kupim

za takoj ali za posek pozimi. Plačilo takoj, tudi pred posekom. Ponudbe je potrebno poslati takoj na upravo »Domoljuba« pod številko 10392

Halo! Gospodinje pozor!

Ali Vam je že znano, da je otvorenja nova trgovina z ostanki in cenejšim oblačilnim blagom, ki ga potrebujejo delavec in kmet, v Ljubljani pri Zmajskem mostu, tik ob Ljubljani (kier je krompirjev trg), **Sv. Petra nasip 29**. Ravno tako dobite na zalogi veliko ostankov za moške pražnje in delavne obleke meter od 50 do 60 din, veliko ostankov za ženske in otroške pražnje in vsakdanje obleke, ostanki pralne svile krepov itd. Ravno tako dobite tudi od kosa poceni blagove n. pr.: bela kantenina, srednja 5 din, najboljša 8-80 din, pisano za srajce srednje 5 din, najboljše 9 din, tiskovina za predpasnike srednja 6 din, najboljša na dve strani 9 din, naglavne rute 6 din, žepni robci 1 din itd.

To trgovino je otvorila špecično za cenejše blago

znana ljubljanska **F. I. GORIČAR** tržička

ki ima svojo glavno trgovino na Sv. Petra cesti 29, v novi hiši, kjer je velika zaloga boljšega blaga za moške in ženske obleke, kakor tudi izgotovljene obleke, na Sv. Petra cesti 30 pa ima oddelek za nevestine opreme in pohištveno blago (zavesa, tepihe, garniture za postelje, perje, žimo in morsko travo itd.) — Torej vse, kar rabite, najdete sigurno v naših **treh trgovinah**, kjer dobite dobro in po nizkih cenah! — Naše geslo še vedno drži: ma,hen zaslužek, a čim večji promet!

Javljamo žalostno vest, da je po dolgotrajni in mučni bolezni dolgoletna naročnica »Domoljuba«

Urška Kalan

posestnica in gostilničarka v Škelfji Loki

previdena s tolažili sv. vere, mirno v Gospodu zasopala. — Pogreb pokojne je bil v ponedeljek izpred hiše žalosti Mestni trg na farno pokopališče, Škofja Loka, dne 26. junija 1939.

ZALUJOCI OSTALI:

»Domoljub« stane 38 din za celo leto, za inozemstvo 60 din. — Dopise in spise sprejema uredništvo »Domoljub«, naročnino, inserate in reklamacije pa uprava »Domoljub«. — Oglasi se zaračunavajo po posebnem ceniku. — Telefon uredništva in uprave: 40-04. — Izdajatelj: dr. Gregorij Pečjak — Urednik: Jože Košiček. — Za Jugoslovansko tiskarno: Jože Kramarič.

Poletni se odpočijte V LAHKIH ČEVLJIH

12

45301-2204

Za lepe dneve najcenejši in najudobnejši otroški čevljički s gumičastim podplatom. Otroški Din 12.— in 15.—, ženski Din 19.—, moški Din 25.—

59

19

40391-7063

Otroške sandale iz močnega platna s prožnim podplatom in zapenka.

59

35

5081-44864

Fina otroška upogibljiva sandala s okrajkom in zapenka. Priljubljen otrokom na poletje.

59

34995-5187

Lahki čevljički izdelani iz finega rdečega črtna s nizko peto.

79

3983-06154

Dovršeno lepi čevljički za poletje iz finega usnja v modro-beli kombinaciji, s usnjevim podplatom in peto.

JADRAN

Praktično in močno nogavice gospodov na poletje. Ne rabijo podves, ker imajo zgoraj vpleteno guma ki jih drži.

129

3039-4674

Študentski lahki niske čevlji, na rom, izdelani iz finega usnja, okrašeni s tukajšnimi in usnjevim podplatom.

NAVAJKA

Ženske : nogavice iz finega usnja, v različnih okrasnih barvah

38697-2278

Elegantne ženske sandale iz močnega angleškega platna s prožnim podplatom. Nogi nudijo udobnost in dovolj zraka.

59

59

3985-15178

Okusno izrezani čevljički iz finega belega usnja s usnjevim podplatom in nizko peto. Idealni za tople poletne dni.

9337-2203

Gospoda dobro pristojajo k novi obleki ti fini čevlji iz belega ali sivega platna.

9337-2626

Gospodom s dobrim okusom najbolj pristojajo k poletni obleki ti čevlji iz belega ali sivega platna kombiniranega s lakom.

